ԺԲ. ՏԱՐԻ 3299 (Ն. Տ.) 16 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1895 4 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1895 21 ՇԱՊԱՆ 1312 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Գրական

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան ստակ		150
» »	Վեցամսեայ	» »		75
» »	Եռամսեայ	» »		40
Օտար երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք		56
» »	Վեցամսեայ	»		28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի		2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ		50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՄԵՐ ՈՐԲԵՐԸ

Ազգային Հիւանդանոցին մէջ որբերու եւ որբուհիներու պատսպարման կերպի մասին թէր ու դէմ երկու յօդուածներ երեւցան, որոնք զանազան պատճառներ առաջ բերած էին իրենց ըմբռնման կերպով՝ գաղափարնին պաշտպանելու համար։ Որբանոցի խնդիրը այժմէութիւն ստացած ըլլալով, ես ալ կուգամ իմ տեսութիւնս պարզել, իբրեւ հետաքրքրուող մը այդ մարդասիրական հաստատութեան։

Երբ ակնարկ մը նետենք մարդկութեան վրայ, կը տեսնենք թէ դարերէ ի վեր գիտուններ, փիլիսոփաներ, մեծ հարստութեան տէր անձեր, մեծ բժիշկներ, մեծ մատենագիրներ, վերջապէս մարդկութեան օգտակար հանդիսացող անհատներ սովորաբար ժողովրդական դասակարգէն ծագում առած են, այսինքն անուս մասին զաւակներն եղած են. օրինակի համար՝ ձկնորս Համբիկին, դարբին Կիրակոսի կամ սափրիչ Ակոբի զաւակներն են. այնպիսի մարդոց զաւակներ, որոնց բարեւ տալն անգամ ամօթ պիտի սեպուէր. թէ ինչո՞ւ համար պարզ գործաւորին, աղքատին զաւակը աւելի տրամադիր է անձնուրացութիւն մը ըլլալու, անուն մը ունենալու քան թէ հարուստին զաւակը, թէ ինչո՞ւ հարիւրին իննսունին՝ հարուստին տղան յոռի մնայ եւ ծոյլ կ'ըլլայ ու աղքատին տղան պարկեշտ, աշխատասէր եւ խնայող։ Քանի որ ամեն բանի «ինչո՞ւ»ն կայ, պէտք է նախ պրպտել գտնել այս իրողութեան պատճառը։

Աղքատին տղան ծնած վայրկեանէն կեանքի մէջ բռած մէն մի քայլափոխին՝ տառապանքներու կը հանդիպի. ոտքերը բոպիկ, հագուստներն հազիւ ծածկած իր վտիտ մարմինը, եւ անօթութիւնը պատառ մը հացով խաբած, եթէ այն ալ կարենայ գտնել ամեն օր. իր շուրջը զրկանք, դառնութիւն միայն կը տեսնէ. իր հարուստ տարեկիցներուն հագուստներուն վրայ կը շլանայ. կը բաղդատէ իր բնակած խարխուլ տունը փարթամ ապարանքին հետ. կը տեսնէ հարուստին մէկ անգամէն կերածը որ իրեն եւ իրեններուն օրերով պիտի օգտէր ամբողջ օր մը. կը դիտէ անոր վայելած յարգանքը ու հանդիստը եւ կամաց կամաց քանի յառաջանայ իր տարիքը՝ իր ուղեղին մէջ մտաւորական այնպիսի գործողութիւնք կը կատարուին որ գրգիռ մը, նախանձ մը կը զգայ. եւ ուզելով ելնել իր թշուառ վիճակէն, ուզելով ինքն ալ ըլլալ այդ հարուստին զաւակին պէս, պիտի աշխատի իր գործին, իր յառաջացման, եւ եթէ կարենայ գտնել կամ որոշել իր տրամադրութեան յարմար գործ մը, արհեստ մը, այն ժամանակ վստահաբար ու յամառ աշխատութեամբ պիտի հասնի մինչեւ անոր կատարը։

Ըստ իս աւելի նախընտրելի է աղքատիկ գործաւորին տղան, քան թէ հարուստինը, վասն զի աղքատութիւնն այնպիսի դպրոց մըն է ուր մարդս տղայ տարիքէն կը վարժուի ցուրտին ու տաքին, կային ու չկային, համբերութեան, հին հագուելու, ժուժկալութեան, եւ խնայողութեան. Ձեռքին անցած դրամը հարուստին տղուն պէս չի մսխեր թղթախաղի, պարահանդէսի եւ բարոյականը խանգարող խել մը մոլութեանց մէջ։ Բայց ասոր հետ մէկտեղ, ուրիշ բան է աղքատութեան տառապանքին զրկումներէն դրդուած մէկը ըլլալու բարի նախանձէն մղուելով հասնելու, յառաջդիմելու աշխատիլը, ուրիշ բան է՝ ջլախտաւորներու, լուսնոտներու, կաղերու, կոյրերու եւ ասոնց նման կարգ մը հիւանդներու շունչով ապականուած մթնոլորտի մը մէջ ապրիլը. ընդունինք պահ մը, եթէ կուզէք, թէ այդ դժբախտները, տառապեալները տեսնելն ալ զգացման վրայ օգտակար ազդեցութիւն կունենայ. արդեօք այդ ազդեցութիւնը երբեմնակի այցելութիւններով կարելի չէ՞ ունենալ։ Ի՞նչ հարկ կայ խեղճ որբերը իրենց թարմ հասակէն սկսելով խել մը այլանդակ հիւանդներու մօտ ապրեցնել. ամեն բան սովորոյթ է եւ քիչ առ քիչ բնաւորութեան մէկ մասը կը կազմէ. երբ այդ զրկեալ փոքրիկները տարիներով ջլախտաւորներու, խեղանդամներու, խուլերու, կոյրերու հետ ապրին, այդ յարատեւ շփումը կը քարացնէ անոնց զգայնութեան փափուկ ջիղը. Մանաւանդ որ տղաքները աւելի ենթակայ են տպաւորութեանց. ալ կը մեռնի ինչ որ կայ իրենց մէջ փափուկ, մարդասէր եւ մեղքցող. ալ անտարբերութեամբ կը նային տառապեալներուն վրայ եւ վերջ ի վերջոյ սկեպտիկներ կը դառնան։ Բժշկական ուսանողներու մեծագոյն մասը առաջին անգամ՝ երբ դիազննութեան ներկայ գտնուին, այնչափ կը յուզուին, այնչափ պժգանք կ'զգան որ կարելի չէ իրենց մէկ քանի օրեր անհանգիստ չըլլալ։ Բայց կամաց կամաց, վարժութեամբ իրենք իսկ կ'սկսին ծիծաղիլ իրենց առաջին սկսութեանը վրայ։ «Բժիշկները քար սիրտ են» կ'ըսեն. ես պիտի ըսեմ. «վարժուած են»։ Ձեմ ըմբռներ թէ բարոյականը զարգացնելու համար պզտիկ որբերուն իրենց ամենաթարմ հասակին մէջ թոքախտաւորներու եւ խել մը պժգալի հիւանդներու հետ թողուլն ի՞նչ սխալ գաղափարէ առաջ կուգայ։ Առարկուի թերեւս թէ տղայ մը իր պզտիկ հասակին տեսնելով այդպէս հիւանդներ, տառապեալներ, պիտի կրնայ գէթ ինքզինքն զգուշացնել անոնց պատճառներէն. Առողջապահական գրքի մը ընթերցումն աւելի օգտակար չի՞ կրնար ըլլալ արդեօք. հիւանդ ցուցնելը հիւանդութեան պատճառէն զգուշանալ սովրեցնել չի նշանակեր։

Տղու մը բարոյական բարձր ձիրքերն արթնցնելու եւ զարգացնելով արդիւնաւոր ըլլալու համար, պէտք է որ առողջ ու մաքուր օդ ծծէ, լաւ սնունդ առնու միշտ, իրմէ բարձր կրթուած, ուսեալ եւ լուրջ մարդերու հետ տեսնուի ու այնպէս մեծնայ. վարժուի տղայ տարիքէն տոկալ կեանքի պայքարին, սանձել իր կիրքերն, համբերել զրկանաց, աշխատութեան մէջ որոնել իր ապագան։

Այս ամենը սորվելու համար՝ ախտաժէտներու եւ ապուշներու դրացնութիւնը բոլորովին անյարմար կը գտնեմ մեր որբերուն։

ՏՈՔԹ. ՃԷԼԱԼԵԱՆ

ՊԶՏԻԿ ՎԵՐԹԵՐԸ

Ա.

Իրիկունը, ընթրիքէն ետք, մինչ պատշգամին վրայ սուրճ կը խմէինք, մանկամարդ աղջիկը դաշնակ կ'ածէր ու կ'երգէր։ Մանրուր ձայն մը, բայց այնքա՛ն մաքուր, անման անուշութեամբ։ Կիսաբաց պատուհանէն մեծ արմաւենիներուն մէջէն կը նշմարէինք [illegible] իր [illegible], նրբակազմ եւ ճկուն հասակին, որ սեղմուած էր ճերմակ շղարշէ պարեգօտի մը սպիտակութեանը մէջ։ Հայլի մը մէջ կ'անդրադարձնէր թափանցիկ կիսադէմը, ականջին գոտորկութիւնը՝ քիչ մը ծամթկած, վիզին փափուկ գիծը, եւ ժպտուն փոսիկը որ կ'ակօսուէր շրթներուն անկիւնը։ Խարտեաշ գանգուրներ կը թօշնէին ճակտին եզրը, եւ կապոյտ ու աղու աչքերը կարծես հեռաւոր բաներու վրայ կը մտածէին։

Դաշնակին մօտ, լայն թիկնաթոռի մը խորը կծկուած, ծունկերը ծալած, տասներկու տարեկան մանչ մը, մանկամարդ աղջկան պէս խարտեաշ, անոր պէս գեղեցիկ եւ գրեթէ նոյնքան ճերմակ մորթով, անոր կը նայէր, եւ իր ակնարկը կը մոլորէր երգչուհիին ակնարկին մէջ։ Եւ երբ ձայնը որ տակաւ կը նուաղէր [illegible] մելամաղձիկ երգին մէջ, իր յետին շունչը փչեց, տեսայ երկու արցունքներ որք գլորեցան տղուն այտերէն։

Այն ատեն, [illegible] յուզման, անոր ուղղուած շնորհաւորութիւններուն մէջ, մանկամարդ աղջկան ցուցուցի այդ արցունքները զորս չէր տեսած, եւ ականջին ըսի. «տեսէք Փօժը, Մառի-Աննա, քիչ մը առաջ աչքերովը կը լափէր ձեզի։ Եւ ահա իր աչքերը կուլան հիմակ»։ Մանկամարդ աղջիկը թեթեւ ու բիւրեղային փոքր ժպիտ մը ունեցաւ, մօտեցաւ տղուն եւ մինչ իր մատներովը կը գգուէր խարտեաշ խոպոպները, «Փօժը իմ փոքր մանկլաւիկս է, ըսաւ անոր նայելով, զգայուն եւ սիրուն չէ՞»։

Բ.

Շատ սիրուն եւ շատ զգայուն արդարեւ։ Եթէ ես այդ մանչուն հայրն ըլլայի, տարօրինակ կանխահասութիւն մը պիտի մտատանջէր զիս։ Անուշ եւ քիչ մը կնոջական կերպերն ունի այն տղաքներուն զորս իրենց մայրեր շատ խանդաղատանօք մեծցուցած եւ շատ սիրած են, երեւակայութիւն մը որ անդադրում կը տենդագրգռէ իր փոքր ուղեղը, սիրտ մը որ կը սարսռայ եւ կը թրթռայ ամենափոքր շշիւնէն։

Անխոհե՛մ Մառի-Աննա։ Դեռափթիթ հագիի մը այս սքանչանքը թերեւս աւելի կը փաղաքշէր զինք քան մեծարանքները բոլոր այդ սնամէջ երիտասարդներուն, որք իր սիրահանողն ըլլալու պատիւն իրարու ձեռքէ կը յափշտակէին, եւ անխղճօրէն կը կատակէ այդ փոքր ջղագրգիռ արարածին անգիտակից սիրոյն հետ։ Երեկ տեսայ զայն հին դղեակին ճամբուն վրայ, որուն աւերակները կը ցցուին գերբուկ բլրակի մը կատարը։ Մառի-Անն կը զուարճանար բացագանչելով յայտարարութիւններովն այն պզտիկ Մոնպրէօնին, որուն միլիոնները չեն տար անոր այն նրբամտութիւնն, որմէ զուրկ է.—«Ա՛հ, իրա՞ւ, այդչափ կը սիրէք զիս, կ'ըսէր. ուրեմն շատ մեծ տարփանք մըն է այդ...»— «Օրիորդ, ամբողջ կեանքիս զոհողութիւնը...»— «Ա՛հ, այդչափ չեմ պահանջեր։ Մինակ գացէք ինծի բերէք սա կարմիր ծաղիկը որ հոն, բլրակին երկու ցցուածքներուն մէջ կ'երեւայ»։ Մոնպրէօն կը սկսի վազել, յետոյ կը կենայ ճամբուն փոսին առջեւ, եւ ի տես իր ողորմելի կերպարանքին, մինչ ինք կը թոթուէր. «Ի հարկին կրնայ վեր ելլել, բայց յետոյ վար իջնելու է» մանկամարդ աղջիկը քրքիջ մը կ'արձկէ։ Բայց ուրիշ մէկը եւ ես լսած էինք։ Եւ Մառի-Անն ի վեր կը պոռայ. «Փօ՛ժ, կ'արգիլեմ. հոս պիտի գաք, չէ՛ս»։ Տղան կը մագլցէր այծեամի մը պէս, ձեռքերովն ու ոտքերովը արմատներուն կը կառչէր, կը քաղէր փոքր կարմիր ծաղիկը եւ յետոյ ձգելով ինքզինքը գլորիլ փուշէ փուշ, ծառաստունկէ ծառաստունկ, քայքայուող հողին մէջէն, վերջապէս կ'իյնար Մառի-Աննի առջեւ, մատներն արիւնլուայ, հագուստները ծուէն ծուէն, բայց յաղթական։ Մանկամարդ աղջիկը սրտին վրայ սեղմեց զայն Մոնպրէօնի աչքին առջեւ որ խոժոռած ու սրտմտած էր. «Ա՛հ, պզտիկ, կ'ըսէր աղջիկը, երկու համբոյրներու մէջտեղ ու լալագին ձայնով, ո՛րչափ վախցուցիր զիս։ Բայց միայն դուն կաս զիս սիրող, եւ ես ալ միայն քեզ կը սիրեմ»։

Գ.

Ես սակայն գրեթէ կը չըզի թէ Մոնպրէօնի հետ պիտի ամուսնանայ։ Սրահին մէջ կը փսփսան իրարու, եւ պառաւուհիները արդէն կը խօսին հարսնախօսութեան երեւոյթին վրայ։ Այն առտուն Փօժին հանդիպեցայ, որ շատ տժգոյն էր ու մտամոլոր. աչքերուն սեւ ծիրը կը յայտնէր թէ լաւ չէր քնացած։ Քովս եկաւ, վասն զի գիտէ որ իրմով կը հետաքրքրուիմ։ Կը զգայ թէ իր լաւագոյն բարեկամն եմ։ «Իրա՞ւ է, պարոն Փաք, հարցուց յուզումէն դողահար ձայնով մը, որ օրիորդ Մառի Անն պիտի կարգուի պարոն Մոնպրէօնի հետ»։ Վախցայ որ գէշութիւն մը կ'ընեմ իրեն, բայց չհամարձակեցայ ստել. «Ձեմ գիտեր, չեմ կարծեր» ըսի տարտամ եղանակով մը։ «Ձե՞ք կարծեր», ըսաւ գլխին օրօրելով եւ բռունցքը սեղմելով, բայց ապահով չէք»։ Եւ հեռացաւ։ Նախաճաշէն ետք, տեսայ որ Մոնպրէօնին մօտեցաւ, շատ հանդարտ երեւոյթով եւ իր ակնարկին խորը չես գիտեր ինչ մթին ու փճացական բանով մը։ Կարծեմ [illegible] վրայ հարցափորձեց զայն։ Վասն զի Մոնպրէօնի ապուշ դէմքը գոհացած սնամտութեան լայն ժպիտով մը պայծառացաւ, եւ լսեցի իր խոշոր ձայնը որ ըսաւ «Բայց, այո՛, փոքրիկ բարեկամս, այս առաւօտէն ի վեր որոշուած գործ մըն է»։ Եւ որովհետեւ այդ միջոցին Մառի Անն սրահ մտաւ, միլիոնատէրն անոր դարձաւ. «Այնպէս չէ՞, օրիորդ, կրնանք յայտնել քանի որ պաշտօնական է հիմակ»։

Փօժ բառ մը չարտասանեց, հեռացաւ Մառի-Աննին, առաւ քալեց, ամենէն աւելի տժգոյն, եւ երբ նշանուածները կը շրջապատէին շնորհաւորելու համար, անիկա անյայտ եղաւ, առանց ուշադրութիւն գրաւելու։

Հազիւ տասը վայրկեան կար մեկնիլը եւ ոչ ոք կը մտածէր անոր վրայ երբ պայթման մը աղմուկը լսուեցաւ. «Բայց տանիքին մէջն է» գոչեց Մառի-Անն ամենուն ապշութեանը մէջտեղ։

—Ա՛հ, Աստուա՛ծ իմ, մտածեցի այն ատեն սոսկալի նախազգացումով մը համակ. Չըլլայ տղան ըլլայ։ Եւ սանդուխ վազեցի։

. . . Փօժը անկենդան փռուած գտայ իր սենեակին մէջտեղը, իր հօրը հետ, որ ինծի ընկերացած էր, անկողինը տարինք զինքը։ Դեռ կ'ապրէր։ Սակայն, աղէկ նշան առեր էր սրտին, բայց կ'երեւայ թէ բազուկը դողալուն գնդակը շեղած էր... Երբ վար կ'իջնէի բժիշկ կանչելու, սանդուխին վրայ Մառի-Աննին ու Մոնպրէօնին հանդիպեցայ։

—Ա՛հ, ի՞նչ ըրիք, ըսի մանկամարդ աղջկան, չկրնալով ինքզինքս զսպել։

Այն ատեն տժգունեցաւ Մառի-Անն, եւ լսեցի որ նշանածին դառնալով կ'ըսէր «բայց կորսուեցէք, փոքր շան մը պէս ամեն տեղ ետեւէս կուգաք։ Ձէ՞ք տեսներ որ սոսկում կը պատճառէք ինծի։»

. . . Փօժ չպիտի մեռնի։ Մառի-Անն որ վրան կը հսկէ, խոստում առած է որ այդ բանը մէյ մըն ալ չընէ։

—Ե՞ս ըրի այդ բանը, հարցուց ինծի քիչ ատեն յետոյ եւ անանկ անձկութեամբ մը որ գութս շարժեց. «Ոչ, իմ հե՛ք Մառի-Աննա, պատասխանեցի, չէիք կրնար գիտնալ թէ այս փոքր Վերթէրին սրտին մէջ աւելի սէր կայ քան ձեզ բաղձացող մարդոց սրտին մէջ»։ Եւ աւելցուցի, «Այսօր միայն տղաքները եւ քանի մը հազուագիւտ անգիտակից մարդիկ կան որք ճշմարտապէս կը սիրեն»։

ԿԱՒԿԱՍԻ ՎՐԱՅ

ՔԱՆԻ ՄԸ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Կաւկաս՝ ընդհանուր իմաստով՝ աշխարհագրօրէն գծուած է արեւելքէն Կասպից եւ արեւմուտքէն Սեւ ծովէն՝ երկու ծովերու մէջ լեռնաշխարհ-պարանոց մը կազմելով, որուն ամենէն նեղ կէտն 535 հազարամետր լայնութիւն ունի, իսկ ամբողջը (հիւսիսային Կաւկասն ալ ի միասին հաշուելով) իբրեւ 457,000 քառակուսի հազարամետր տարածութիւն։ Հիւսիսային Կաւկասը մշակութեան անյարմար է՝ ընդարձակ տափաստաններով որ մերկ, ցած ու աւազոտ են։ Կաւկասեան լեռներէն վար ամբողջն անընդհատ լեռնաշխարհ մըն է, մշակութեան միայն այն մասերը յարմար՝ որոնք մեծամեծ գետերու եզերաց ուղղութեամբ կ'իյնան, ինչպէս են արեւմուտքը՝ Կուբան, Ինգուր, Կոտոր, Ռիոն եւ Ճօրոխ, արեւելք՝ Տերեկ, Սուլակ, Սեմուր, Կուռա, Ալազան, Եորա եւ Կուր։ Բայց այս մասերն այնպէս արգաւանդ են որ այս բերրի դաշտերուն նման քիչ կայ ամբողջ աշխարհիս վրայ։ Երկիրն երկուքի կը բաժնեն Կաւկասեան մշտնջենաւոր ձիւնով ծածկուած լեռներն՝ անմատոյց գագաթներով, որոնց կողերը դարաւոր թանձրախիտ անտառներով ծածկուած են եւ հազիւ քանի մը անցանելի կիրճերով կտրուած է իրենց հսկայ զանգուածը, այսպէսով հարիւր մղոն լայնութեամբ հիւսիսէն դէպի հարաւ-արեւելք ձգուող երկնաբերձ լեռնաշխարհ մը կազմելով, որ կ'անջրպետէ Կասպից եւ Սեւ ծովերը։ Հիւսիսային կողմն՝ տափաստաններու վրայ կը բարձրանան Կաւկասի լերինք 4-5000 մետր բարձրութեամբ եւ հսկայ պատուար մը կը կազմեն, մինչ հարաւային կողմն ո՛րչափ բարձր չեն երեւար լեռները, վասնզի լեռները պատող դաշտերն իրենք 2000 մետր բարձր են ծովէն։ Լեռներով երկուքի բաժնուած Կաւկասի մասերը շատ աննման են իրարու՝ երկրին բնութեամբն ու բնակած ազգերովը։

Սակայն Կաւկասեան լեռները մէկ գիծ չեն կազմեր, այլ բազմաթիւ զուգագնաց շղթաներ, որոնց ամենուն վերին կէտն է Ելբրուսի գագաթն (5646 մետր)։ Ամբողջ լեռնաշղթան աւելի մեծ է քան Ալպեանները, բայց աւելի բարձր։ Ձմայլելի տեսարան կ'ընծայեն հեռուէն ձիւնապատ գագաթունք, մանաւանդ Ելբրուսի եւ Կազբեկի (5045 մետր) սեպ սարերը. միայն թէ երբ լեռները հասնինք՝ տեսարանը կը նուազի. զառիթափները միշտ հորիզոնը կը ծածկեն, եւ բաւական բարձրերն ելլելու է՝ ընդհանուր շրջապատկեր մը վայելելու համար. սառնակոյտներու սահմանը քիչ անգամ 2000 մետրէն վար կ'իջնայ, մինչ Ալպեանց մէջ գլխաւոր սառնալեռներու սահմանն է արդէն իբր 1000 մետր։ Կաւկասի կեդրոնական գիծը բաժնուած է շատ մը կիրճանցքներով, որոնց գլխաւորն է Դարիալ, ուսկից կ'անցնի Վլատիկաւկասէն Տփղիս տանող ուղին, որուն ամենաբարձր անցքն է Խաչի կոչուածն՝ 2263 մետր բարձրութեամբ։

Երրորդ գիծը՝ որ Բաքուայ լեռնէն սկսեալ մինչեւ Սարը-տաղ կ'երկարի՝ կը բաժնէ Վրաց երկիրը Լեզկիներէն. Սարը-տաղէն երկուքի կը բաժնուի շղթան՝ Անդիի եւ Անուկի շղթայից, որոնց մէջ փակուած է Լեզկիներու եւ Չէչէններու երկիրը՝ Տաղստան 170 հազարամետր երկայնութեամբ դաշտագաւառ մը։ Դէպ ի Ապշերոնի թերակղզին կը ցածնայ շղթան եւ բլուրներ միայն կը կազմէ՝ բայց նախ Բէկ-բարմակի հրուանդանը կազմելով։ Սարը-տաղէն մինչեւ Դարբանդ երկարող ճիւղը կը բաժնէ Տաղստանն երկուքի. Դարբանդի քաղաքն է ծովուն եւ լերանց մէջէն անցնող կիրճը։

Ձեան սահմանը բարձր է Կաւկասի վրայ. միջին սահմանն է 4000 մետր բարձրութիւնը, բայց Փոքր-Կաւկասի վրայ աւելի բարձր, մինչեւ 4270 մետր։ Շատ մ'օդերեւութական գիտանոցներ հիմնուած ըլլալով՝ կարելի եղած է ձեան սահմանն եւ խոնաւութեան (անձրեւի եւայլն) քանակութիւնը չափել։ Սեւ-ծովու կողմն երեք անգամ աւելի առատ է անձրեւը քան կեդրոնական Կաւկասի վրայ եւ 6—10 անգամ աւելի քան Կուրի աւազանին եւ Ապշերոնեան թերակղզւոյն վրայ, Սեւ-ծովու անձրեւաբեր հովերուն մինչեւ Սուրամի լեռներէն անդին ալ ազդեցութիւն ընելովը։ Թէեւ ամառուան սաստիկ շոգն ու չոր հովերն առիթ տուած են մշտնջենաւոր ձեան սահմանը վերեւը մղելու քան Պիրենեանց վրայ, սակայն պէտք չէ հետեւցնել որ Կաւկասեան լերանց միջին բարեխառնութիւնն աւելի բարձր է Պիրենեան կամ նոյն իսկ Ալպեան լեռներէն։ Որչափ ալ երկիրն աւելի հարաւային դիրք ունի, սակայն հիւսիսային հովերն զորոնք չեն կրնար դաշտավայրաց հարաւ-արեւելեան ջերմ հովերը մեղմել, բարեխառնութիւնը կը նուազեցնեն։ Բարեխառնութիւնը Կաւկասի եւ Հելուետիոյ մէջ միեւնոյն միջինն ունի, բայց բարեխառնութեան երկու ծայրերը շատ աւելի կը տարբերին իբրեւ պոնտական-կասպեան երկրամասին քան կեդրոնական Եւրոպիոյ մէջ։ Կաւկասի ամենէն կարճ օրերը 9 ժամ 14 վայրկեան կը տեւեն, ամենէն երկարները 15 ժամ 10 վայրկեան. արշալոյսն ու մթնշաղը շատ կարճատեւ են, եւ մարդկան համար ամենէն առողջ օդաբաժինն այն տեղերունն է, որ 750էն մինչեւ 2000 մետր բարձրութիւն ունին. ամենէն փնտռուածն է 1200 մետր բարձրութիւնը։

Սեւ-ծովու եզերքը՝ 400 հազարամետր երկայնութեամբ՝ Նոր Խրիմ կրնայ ըլլալ, եթէ միայն օդին վատառողջութիւնը մաքրուի. Ափխազաց երկիրն առ հասարակ պատսպարուած չէ հովէն, եւ Սեւ-ծովուն գոլորշիքն օդոյ ջերմութեան աստիճանը շատ կը բարձրացնեն։ Կաւկասեան լերանց արեւմտեան եզրալեռները բարձր չըլլալով՝ հիւսիսային Բօրա հովն ուժգին կը փչէ դէպ ի վար եւ Սեւ-ծովը ի հիմանց կ'ալեկոծէ։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (38)

ԷՔԹՕՐ ՄԱԼՕ

ԸՆՏԱՆԵՕՔ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԷՆ ՊՍԱԿՈՒԱԾ

ՀԱՏՈՐ Ա.

Ուրիշ անգամ մը երազին մէջ կը տեսնէր նոր կղզի մը գերբնական գեղեցկութեամբ, առասպելական գիւղանկարներով ու կենդանիներով որք միայն երազներու մէջ կեանք ունին. կամ թէ, իր երեւակայութիւնը, երկրի աւելի մօտ, կարել կուտար իրեն հրաշալի կօշիկներ որք իր մոյկերուն տեղը կ'անցնէին, կամ արտասովոր պարեգօտներ ոգիներու ձեռքով հիւսուած մարգարտազարդ ու զմրուխտեայ քարայրներու մէջ, եւ այս պարեգօտներ պահ մը կ'անցնէին կտաւակին եւ հնդկական շրջազգեստին տեղ զորս [illegible]։

Անշուշտ թելադրութեան այս միջոց անխուսափելի չէր, ու իր անգիտակից երեւակայութիւնը ոչ այնքան հաւատարմօրէն, ոչ այնքան կանոնաւորապէս կը հնազանդէր իրեն որպէս զի ապահով ըլլար թէ իր գիշերային խոհերուն շարունակութիւնը պիտի ըլլային ցերեկուան խոհերը, կամ անոնց որոց կը հետեւէր քնացած պահուն. բայց վերջապէս այս շարունակութիւն կը շղթայուէր երբեմն եւ այն ատեն այդ բարի գիշերները ամոքում մը կը բերէին իրեն թէ՛ բարոյական եւ թէ ֆիզիքական որ կը սրտապնդէր զինքը։

Այն իրիկունը երբ քնացաւ իր խրճիթին մէջ, իր կիսափակ աչքերուն առջեւէն անցնող վերջին պատկերը, ինչպէս նաեւ վերջին գաղափարը որ ծածանեցաւ իր ընթմրած մտածման մէջ՝ շարունակեց իր երկրախուզական ուղեւորութիւնը կղզիին շրջակաները։ Սակայն ճիշդ այս ուղեւորութիւնը չէր որ երազեց, այլ մանաւանդ խնճոյքներ. տաճարի մը պէս բարձր ու մեծ խոհանոցի մը մէջ, փոքր ճերմակ խոհարարներու բանակ մը՝ գիւղային կերպարանքով, կը խառնուէր անսահման սեղաններու եւ դժոխային հնոցի մը շուրջ. ոմանք հաւկիթներ կը կոտրէին զորս ուրիշներ կը ծեծէին եւ որք կը բարձրանային, կը բարձրանային ձիւնաթոյր փրփուրով. եւ բոլոր այս հաւկիթներով, ոմանք սեխերու պէս խոշոր, ուրիշներ սիսեռներու չափ մեծ, արտակարգ պնակներ կը պատրաստէին, այն աստիճան որ կարծես նպատակ ունէին բոլոր այդ հաւկիթները շարել բոլոր ծանօթ եղանակներով, առանց մէկը մոռնալու. խաշած, պանիրով, սեւ կարագով, լոլիկով, խառնուած, եղի մէջ եփուած, կաթնաձուով, հացաքերթուքով, զանազան ձուաձեղներով, ժամպոնով, խոզենիով, գետնախնձորով, խնձորօղիով. եւ անոնց քով ուրիշ աւելի կարեւոր խոհարարներ որք անշուշտ պետեր էին, ուրիշ հաւկիթներ կը խառնէին խմորեղէններու հետ՝ կարկանդակներ, ուռուցիկ ձուաձեղներ շինելու համար։ Եւ ամեն անգամ որ կիսովին արթննար, կը թոթուէր վանելու համար այս անմիտ երազը, բայց միշտ կը վերսկսէր եւ խոհարարները որք բնաւ չէին ձգեր զայն, կը շարունակէին իրենց մտացածին աշխատութիւնը. այնքան որ երբ գործարանին սուլիչը արթնցուց զինք, դեռ պատրաստելու վրայ էր շոքոլայէ սերապուր մը որուն համն ու հոտը զգաց իր շրթներուն վրայ։

Եւ այն ատեն, երբ միտքն սկսաւ լուսաւորուիլ, հասկցաւ թէ իր ուղեւորութեան մէջ ինչ որ ամենէն աւելի աչքին էր զարկած՝ ոչ թէ իր կղզիին հրապոյրը, գեղեցկութիւնը, հանդարտութիւնն էր, այլ պարզապէս մրտիմն հաւկիթները որք բուած էին իր ստամոքսին որ գրեթէ տասնըհինգ օրէ ի վեր չոր հաց եւ ջուր միայն կուտար անոր. եւ այն հաւկիթներն էին որք իր երազը վարած էին՝ ցուցնելով այդ մտացածին խոհարարներն ու բոլոր այդ կերակուրները. ստամոքսը փափաք ունէր այդ բաներուն եւ իր այս փափաքը կը յայտնէր առաջ բերելով այս տեսիլքները, որք իրապէս բողոքներ էին միայն։

Ինչո՞ւ չէր առած այդ հաւկիթները, կամ անոնցմէ մէկ քանին որք մէկուն չէին պատկաներ, քանի որ զանոնք ածող մրտիմը վայրի կենդանի մըն էր։ Իր տրամադրութեան տակ չունենալով ոչ աման, ոչ կրակարան, ոչ գործիք, անշուշտ չէր կրնար պատրաստել ոչ մէկն այն կերակուրներուն որք իր աչքերուն առջեւէն անցած էին, ամենքն ալ ախորժաբեր, իրարմէ աւելի կնճռոտ. Լուցկի մը՝ թաւուտներուն մէջէն ժողվուած չոր փայտի փոքր դէզի մը կրակ տալու համար, եւ մոխիրին տակ դիւրին էր իրեն ուզածին պէս եփել, կակուղ կամ կարծր, մինչեւ որ կարենար աման մը կամ պնակ մը գնել։ Թէեւ իր երազին մէջ տեսածին չպիտի նմանէր, բայց այս խնճոյք իր արժէքը պիտի ունենար։

Աշխատած ատենը շատ անգամ այս հարցումը միտքը եկաւ, ու թէեւ իր երազին չափ չարչարող հանգամանք մը չառաւ, բայց այնքան ստիպողական դարձաւ որ դուրս ելլալուն որոշեց գնել տուփ մը լուցկի եւ սոխ մը ալ. յետոյ երբ այս բաներն առաւ վազելով դարձաւ իր կղզին։

Բոյնին տեղը աղէկ միտքը պահած ըլլալով անմիջապէս գտաւ. բայց այդ իրիկունը մայրը չէր [illegible] զինք. մինակ ցորեկին պահ մը եկած ըլլալու էր անիկա, վասն զի հիմակ փոխանակ տասնի՝ տասնըմէկ հաւկիթ կար. ինչ որ կ'ապացուցանէր թէ՝ ածելը վերջացուցած չըլլալով՝ տակաւին չէր թխսեր։

Բարեբախտութիւն մըն էր, սակայն, նախ վասն զի հաւկիթները թարմ պիտի ըլլային, եւ յետոյ որովհետեւ հինգը վեցը միայն առնելով, մրտիմը որ համրանք չէր գիտեր, բան մը չպիտի նշմարէր։

Ժամանակով Բերրին այս խղճահարութիւնները չպիտի ունենար եւ բոլորովին պիտի պարպէր բոյնը, առանց փոյթ ընելու, բայց իր կրած վիշտերը սրտին մէջ դրած էին գորովագին զգացումներ մը ուրիշներու վիշտերուն համար, ինչպէս նաեւ Բալիքարին վրայ ունեցած սէրը ամեն կենդանիներու նկատմամբ համակրանք մը ներշնչած էր որ մանկութեան ատենը անծանօթ էր իրեն։ Այդ մրտիմը ընկեր մը չէ՞ր իրեն, կամ մանաւանդ հպատակ մը, եթէ իր դերը շարունակէր։

Երբ որոշած էր այդ որոշումը, միեւնոյն ժամանակ որոշած էր եփելու եղանակը. անշուշտ խրճիթին մէջ չպիտի ըլլար, վասն զի անկից դուրս ելլող ամենափոքր ծուխ կրնար տեսնողներուն ուշը գրաւել, այլ պարզապէս բաց թաւուտի մը մէջ ուր կը բանակէին գեղին անցնող վաչկատուները, եւ ուր հետեւապէս ոչ կրակ, ոչ մուխ կրնային մէկուն ուշադրութիւնը գրաւել։ Անմիջապէս չոր փայտ ժողվեց եւ [illegible] խարոյկ մը ունեցաւ որուն մոխիրին մէջ եփեց հաւկիթներէն մէկը, մինչ երկու մաքուր եւ յղկուն կայծքարերու մէջտեղ կը փշրէր քիչ մը աղ՝ աւելի դիւրաւ համելու համար։ Իրաւ, ձուաման մը կը պակսէր իրեն. բայց սակայն անհրաժեշտ գործի մը չէ։ Իր հացի կտորին մէջ փոքր ծակ մը անոր տեղը բռնեց։ Եւ շատ չանցած գոհունակութիւնն ունեցաւ իր եփած հաւկիթին մէջ հացաշերտ մը թաթխելու. առաջին պատառին թուեցաւ իրեն թէ երբեք այդ քան լաւ կերած չէր, եւ ինքնիրենը ըսաւ թէ նոյն իսկ եթէ իր երազած խոհարարները իրաւ գոյութիւն ունենային, անշուշտ պիտի կրնային պատրաստել կերակուր մը որ մօտենար մոխիրի տակ եփած մրտիմի այդ հաւկիթին։

Առջի օրը միայն իր չոր հացն ունենալով, եւ չերեւակայելով որ շաբաթներէ, զուցէ ամիսներէ առաջ կարենար բան մը աւելցնել անոր վրայ, այս ճաշ գոհացնելու էր իր ախորժակը ու ստամոքսին փափաքները։ Սակայն այնպէս չեղաւ. եւ տակաւին հաւկիթը չմարսուած՝ ինքնին կը հարցնէր թէ չէ՞ր կրնար միւսներն ուրիշ կերպով պատրաստել, ինչպէս նաեւ անոնք զորս մտադիր էր ձեռք բերել նորանոր գիւտերով։ Աղուոր, շատ աղուոր եփած էր հաւկիթը. բայց աղուոր էր նաեւ տաք ապուր մը դեղին հաւկիթով պատրաստուած։ Եւ ապուրի այս գաղափարը միտքէն անցած էր՝ անոր իրականացումէն հրաժարելու ամենաբուռն ցաւով։ Անշուշտ իր մոյկերուն եւ շապիկին պատրաստութիւնը վստահութիւն մը ներշնչած էին իրեն, ապացուցանելով թէ յարատեւութեամբ մարդ ի՛նչ կրնայ ձեռք բերել։ Բայց այս վստահութիւն այն աստիճան չէր որ հաւատք ներշնչէր թէ երբեք կրնար հողէ կամ թիթեղէ աման մը շինել իր ապուրը պատրաստելու համար, ոչ ալ ո եւ է մետաղէ կամ պարզապէս փայտէ դգալ մը ունենալու համար։

Անհնարութիւններ կային որոց պիտի ընդհարէր. եւ, մինչեւ որ պէտք եղած դրամը շահէր այս գործիները գնելու համար, ապուրի մասին շատանալու էր այն բոյրով զոր կը շնչէր տուներուն առջեւէն անցած ատենը, դգալներու աղմուկով որ իր ականջին կը հասնէր։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 4/16 ՓԵՏՐ. 1895

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԱՇԱԿԵՐՏՈՒՀԻ ԵՒ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻ

Տիկին մը անցեալ օր հետեւեալ դիտողութիւնը կ'ընէր այս տողերը գրողին.

«Լրագիրներուն մէջ ա՛յնչափ բան կը գրուի Աղջկանց Արուեստանոցներու կարեւորութեան վրայ, աղջիկներուն ձեռագործ սովրելնուն պէտքին վրայ, և տեսէ՛ք որ ամենէն աղքատիկ թաղերուն մէջ իսկ կը գիտնե՛ն առանց բան մ'ընելու։ Ձեռագործ պիտի տեսնէք, այո՛, բայց ճէճէ պէճէ բաներ, պարզարանքի նիւթեր, ծաղիկներ, ժորժեռներ, անանկ բաներ որոնց այս խոնարհ և աղքատ դասակարգի աղջիկներ իրենց տունին մէջ շատ պէտք չպիտի ունենան, և եթէ դուրսի համար բանել ուզեն, ասանկ չեն որ իրենց բանել պիտի տրուին։ Շիտակ չըսակ կար ու ձեւ ինչո՞ւ չեն սովրեցներ այս խեղճերուն, որոց համար պարզ կարն ու ձեւն հաց-ու-պանիրի պէս պէտք են։ Եթէ անկէ ժամանակ աւելնայ, թո՛ղ շնորհքով պտուղ կամ ասեղնանկար սովրեցնեն, ժանեակ (տանթէլ) բանել սովրեցնեն։ Բայց շատ ճամբու մէջ են մեր նախակրթարանք քանի որ աղքատ աղջիկները մանաւանդ հոն չեն սովրիր հասարակ կար ու ձեւ, ու կարող չեն ըլլար իրենց շրջազգեստն և ճերմակեղէնները կարելու, պզտիկ եղբայրներուն համար շապիկ մը շինելու, հօր կամ մեծ եղբօր հագուստները կարկտելու, եւլն։»

Խօսակցութեան առարկայն ալ ճշդիւ աղքատիկ թաղի մը նախակրթարանն էր, ուր երբ փոքրիկ սալօնը մտնես՝ իրաւ է որ ձեր աչքը կ'առնէ զարդանիւթեր կը տեսնէք՝ աւելի կամ նուազ աշակերտուհիներուն բանածը՝ ներկայ թէ անցեալ։ Բայց շատ կը վախնանք որ աղջիկներէն առնուած բուրդի և մետաքսի դրամներն ալ վրայ դրուած են։ Զանոնք բանողներէն շատն, իրենց տան մէջ, այնպիսի գործուածներու համար դուցէ ո՛չ իսկ նախնական քանի մը գլուխ թելը, ժանեակ, կամ մետաքսի կտորը կրցած են ճարել, ու սովրածնին ալ մոռցած են, և ամենէն անհրաժեշտ ձեռագործի, հասարակ կարի և ձեւի համար դարձեալ իրենց մօր կամ ուրիշի վրայ բեռ եղած են։ Ասիկա անգործնականութեան, անտրամաբանութեան անդիքի ծայրն է, կա՛մ ձեռագործը բոլորովին վերուցէք աղջկանց դպրոցներէն, և կամ այն տեսակ ձեռագործ սովրեցուցէք որուն անխտիր ամեն աղջիկ պէտք ունի իր տան մէջ, թէ իբրեւ տան աղջիկ զաւակը, թէ իբրեւ ապագայ մայր, և թէ՝ ի պահանջել հարկին՝ իբրեւ իր ապրուստին համար աշխատող արհեստաւորուհի կամ գործաւորուհի։ Երեւակայեցէք խոնարհ տան մը մէջ օրիորդ մը որ թէպէտ տարիներէ ի վեր դպրոց կ'երթայ ու ձեռագործ կը սովրի, բայց անկարող է օգնել իր մօր կարերէն ո՛ և է մէկուն, որ ո՛չ իսկ կը հասնի ճերմակեղէններն ողորկելու և արդուկելու, ու ճաշակ ալ չունի այսպիսի «ծառայական» աշխատութեանց համար։ Զի դպրոցին մէջ անանկ սովրեցուցեր են իրեն թէ իր փափուկ մատներուն ուրիշ բան չի վայլեր բայց եթէ ասեղնագործութեան նրբին բանուածներն, ասեղային ճարտարութեան այն հրաշալիքները զորս դպրոցին հոգաբարձութիւնը կամ Տիկնանց Յանձնախմբութիւնն ի տես դրած էր վերջին պարգեւաբաշխութեան, աղուոր բաներ որք աչք խտղելու պաշտօնին արդէն մէկէ աւելի անգամներ ի գործ դրուած ըլլալու են նմանօրինակ առիթներով, ինչպէս լաւ կը յիշենք։

Ուրիշ կարծիքներ կան մեր մէջ, նոր ժամանակներս մտած թէպէտ, բայց այնքան արմատացած որ կը յուսահատինք զանոնք ուղղելու։ Որքան աւելի ծուռ են կարծիքները, կ'երեւի թէ այնքան աւելի ամուր կ'ըլլան։ Այն կարծիքներէ մին սա է թէ մեր զաւկները պէտք է «գաղափարի համար կրթենք», ո՛չ թէ հացի համար»։ Հոս «գաղափար»ը կը նշանակէ ինչ որ վերացական, օդային է, և «հաց»՝ համաձայն նշանակութեան զոր՝ հոս յայտ կուտայ ինչ որ գործնական կեանքի պահանջ է։ Ըստ այս գրութեան, ինչ որ մօտէն կամ հեռուէն կրնայ նպաստել ապագայ գործնական կեանքը դիւրացնելու մեր մանչ կամ աղջիկ զաւակներուն, պէտք է անխնայ դուրս թողուլ մեր կրթական դրութենէն։

Այս շռայլութիւնը թո՛ղ հարուստներն իրենց զաւկներուն համար ընեն որչափ որ կ'ուզեն։ Բայց խոնարհին զաւակը դպրոցին մէջ իսկ պէտք է պատրաստութիւն մը առնայ իր աշխարհային ապագայ կեանքին։ Դպրոցն անոր համար ո՛չ միայն վերացականօրէն այլ և գործնականապէս կեանքի պատրաստութիւն մը պէտք է ըլլայ։ Մանաւանդ աղջկանց համար, պէտք է համարձակ ըսենք թէ կուտ մը չարժեր այն դպրոցական կրթութիւն որ մեր աղջիկները չի պատրաստեր ընտանեկան կեանքի աշխատութիւններուն, որ անոնց չսիրցներ Աշխատութիւնն ընդհանրապէս, և ձեռքի աշխատութիւնները մասնաւորապէս։ Քանի որ մեր ժողովրդին ստուար մեծամասնութիւնն, և ամենէն համակրելի մասը, կը պատկանի խոնարհ և աղքատ դասակարգերուն, հասարակութեան ծոցէն պահպանուած նախակրթարաններուն մէջ աւանդուող ուսումն ալ պէտք է որ այս դասակարգերու իրական պէտքերուն համաձայն ըլլայ։ Ժողովրդին այս մեծամասնութեան պատկանող թաղականներն, հոգաբարձուներն և խնամակալներն ու խնամակալուհիներն ալ պէտք է մէկ կողմ նետեն ամեն [illegible] մեծամտութեան հովին, և իրենք իսկ նախաձեռնարկ ըլլան իրենց աղջիկ զաւկներուն խոնարհական գործնական կրթութիւն մը տալու, այսինքն՝ քիչ մը քիչ դաշնակ, քիչ մը պակաս ֆրանսերէն [illegible], բայց աւելի գործնական բաներ, կարդալ, գրել, հաշուել, տարերք բարոյական-կրօնական կրթութեան, առողջաբանութիւն, առտնին տնտեսութիւն, մանաւանդ կար ու ձեւ։

Բ. Ք.

ՀԱՅ ԻՆՕՏԻ ՄԸ (*)

ՓՈՔՐ ԱՍԻԱՑԻ ՀԱՅ ՊԱՏԱՆԻՈՅ ՄԸ ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՄԸ ՄԷՋ

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՔ ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՄԱՄԼՈՅ

Շիքակօ Հէրըլտի վերջին թերթերուն մէջ կը կարդանք 12 տարեկան հայ պատանւոյ մը իմացական գործունէութեան զարմանալի յաջողութիւններն ամերիկեան վարժարանի մը մէջ։ Theo. W. Betak ստորագրութեամբ հետեւեալը կը տեսնենք գրուած նոյն թղթոյն վրայ.—

«Լուի Նէգըլհօրսդի վարժարանին աշակերտներէն Բիւզանդ Կոստիկեան ամենէն ուշագրաւ է՝ իր ուղեղին արտասովոր արագութեամբ գործելուն պատճառաւ։ Բիւզանդ Զ. աստիճանին մէջ է, բայց խոշոր թիւեր գումարելու կամ բազմապատկելու կարողութեան մասին կը գերազանցէ դպրոցին բոլոր ուսուցիչներն և ուսուցչուհիները։ Հասկնալու համար թէ ո՛րպիսի հրաշալի կարողութեամբ մը օժտուած է այս տղայ, կը բաւէ՝ օրինակի համար՝ հարցնել որ 9 թուոյն 9րդ կարողութիւնն ըսէ, և դուք տախտակին թուղթին վրայ թուանշանները չգրած, նա պատասխանը կուտայ ձեզ. (այսինքն՝ 9 թիւն իննն անգամ ինքնիրմով բազմապատկելով՝ արտադրեալն ինչ որ է կ'ըսէ ձեզ վայրկենապէս)։ Կրնայ թուանշաններու սիւնակ մը գումարել, տասն թիւէ բաղկացեալ, ամեն մին չորսական թուանշանով, և պատասխանը տալ ձեզ աւելի շուտ քան իրմէ երկու կարգ վեր գտնուող աշակերտներ՝ թուղթի վրայ նոյն գործողութիւնը կատարելով։ Իր միտքն իր բերնէն աւելի շուտ գործելու սկսեր է, զի շատ հեղ բառերը միահաղոյն կը հանէ բերնէն։ Թէպէտ ամենէն աւելի թուաբանութեան մէջ յաջող է, բայց ուրիշ ո՛չ մէկ ուսման մէջ ետ է դասընկերներէն։ Նշանաւոր տաղանդ մը կը ցուցնէ երաժշտութեան համար, դաշնակի վրայ ածելով ամենէն դժուարին կտորներն անգամ, (այս 12 տարեկան տղա՛ն)։ Իր իմացական ոյժը առաջին դիտուեցաւ իր սիրելի ուսուցչուհւոյն՝ Օր. Քօլինի կողմէ, որ դիտելով թէ դասի ժամանակ իբրեւ օրինակ լուծելի թուաբանական խնդիրներն այս աշակերտ իրմէ առաջ կը լմնցնէր, քննութեան ձեռնարկից, և ամենամեծ հաճոյքով հաստատեց որ հրաշալիք մը կար իր դասարանին մէջ։ Բիւզանդ իր ծնողաց հետ կ'ապրի Evanston Avenue թիւ 82 տան մէջ։ 12 տարու է, և հայ ազգութեան կը պատկանի։ Թէպէտ հազիւ քանի մը տարիէ հետէ կը գտնուի յԱմերիկա, բայց շատ լաւ կը խօսի անգլիերէն։»

Աւասիկ ուրիշ վկայութիւն մ'ալ, զոր կը կարդանք Lois Graves ստորագրութեամբ.

«Լուի Նէգըլհօրսդ վարժարանին մէջ ունինք հայ տղայ մը, Բիւզանդ Կոստիկեան, որ անտարակոյս հրաշալիք մ'է։ 1882 օգոստ. 25ին ծնած է ի Կ. Պոլիս։ Իր երեք տարի առաջ իր ընտանիք Շիքակօ եկաւ, և Բիւզանդ դրուեցաւ այս վարժարան։ Այն ատեն ֆրանսերէն և հայերէն միայն կը խօսէր, և ամեն բան տունը սովրած ըլլալով, դպրոց չէր գացած բնաւ։ Զարգացութեան մէջ պարզապէս հրաշալի է այս տղայ։ Կրնայ գումարել, բազմապատկել և բաժնել կայծակի արագութեամբ, և տասնաւոր թիւերու խորանարդը կրնայ ըսել ձեզ երկվայրկենապէս։ Իր դասարանին մէջ, ուր կան 14 և 15 տարու բնիկ Ամերիկացիք, անգլիերէնն ամենէն լաւ ուղղագրող աշակերտն ինքն է։ (Անգլիերէնը լաւ ուղղագրել բնիկ անգլիախօսներու համար մեծ բան մ'է։) Թէև տարօրինակ տղայ մ'է, բայց գոռոզ կամ ինքնահաւան չէ, պարկեշտ և քաղաքավար է։»

* * *

Կ. Պոլսոյ առեւտրական հրապարակին վրայ ծանօթ Կոստիկեան ընտանիքը Կեսարացի է, տեղափոխուած ի Մարսուան, և անտի Կ. Պոլիս։ Մէկ մասն այժմ հոս կը բնակի, միւս մասն ի Նիւ-Եորք և Շիքակօ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՉԻՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ.—Լօզարիստ Միսիոնարութեան պատուիրակ Հ. Ֆավրէ Ֆրանսացին կարգ մը թղթակցութեամբք կը նկարագրէ Չինու վիճակը շատ սեւ գոյներով։ Չինական Արքունեաց մէջ համաձայնութիւն չկայ։ Կայսեր հօրեղբայր Փոնկ իշխան և կայսրուհին տրամադիր են ընդունիլ ճապոնի պայմանները, մինչ վեհապետն ինք, «ազատական» (°) կոչուած կուսակցութեամբ զրգռած, պատերազմը շարունակելու կողմն է, «եթէ պատերազմական կուսակցութիւնն իր խօսքը քալեցնէ, կրնանք ըսել թէ ամեն բան կորած է. զի Չին բացարձակ անկարող է դէմ դնելու ճապոնի»։ Ուէյ-Հայ-Ուէյի և Թագուի բերդերուն գրաւումէն ետքը, ճապոնցիք կարող են երկաթուղիով Բեքին հասնիլ, ուր 6,000 մարդոյ ընկերակցութեամբ դեսպան մը ղրկելով, կրնան իրենց ուզած պայմաններն առաջարկել։—Հ. Ֆավրէ կը նկարագրէ Չինացիներուն մեղապարտ անհոգութիւնը։ Ոչ բանակ ունին, ոչ նաւատորմ, ոչ ալ հայրենասիրութիւն, կամ ո՛ և է բարոյական զգացում որ խթան մ'ըլլայ իրենց։ Դեռ անցեալ օր Փոնկ իշխան մեծ հանդիսիւ աչքէ անցուց 3,000 աղեղնաւորներ, այսինքն՝ այնպիսի զօրքեր որոց միակ զէնքն է նետ և աղեղ։ Չինացի դժբախտ զինուորներն որք պատերազմի դաշտէն ետ դարձած են առաջին պարտութիւններէն ետքն, ո՛չ միայն հրացան չունին, այլ և զերոյէ վար 8 աստիճան ցուրտով տակաւին ամառուան հագուստներով են։ Ոչ ոք հոգ կ'ընէ անոնց խղճալի վիճակին վրայ։

Ճապոնցիք ցարդ 100,000 զօրք աւելի չհանեցին, բայց վեց հատուածի բաժնուած այս բանակ հրաշալիքներ գործեց։ Պատերազմն երկու տարբեր կէտերու վրայ կը շարունակուի։ Մանչուրիայէն եկող ճապոնական բանակը բռնած է այն ցամաքային ճամբան որով Փոքեայէ կ'երթուի Բեքին։ Հոն տակաւին 15,000 Չինացիներու բանակ մը կայ որ կ'ուզէ կտրել ճապոնցիներուն ճամբան, բայց ճապոնական չորս զօրաբաժինք կը սպառնան անհետացնել այս չինական բանակ։ Չորս զօրաբաժիններուն երկուքը կը պատկանէին Մարեշալ Եամակադայի բանակին, որ տիրեց Փորթայի, շահեցաւ Բինկ-Եանկի ճակատամարտն, անցաւ Եալու գետէն, և մեծ մասամբ գրաւեց հարաւային Մանչուրիա։ Մարեշալն հիւանդացած ըլլալով, զօրավար Նոծը անոր յաջորդեց, և իր նախկին պետին արժանի յաջորդ մ'ըլլալը շուտով հաստատեց։ Դեկտ. ի դէպ ի վերջը միացաւ Օյամա Մարեշալին հետ, որ երկու զօրաբաժինով չինական ծովեզերեայ մէջտեղը ցամաք ելած էր՝ շիտակ ճապոնէ գալով, և Բորդ-Արթուրի գրաւման փառաւոր յաղթութիւնը տարած։ Այն մեծ դէպքի յաջորդեցին արիւնուշտ պայքարներ Լիաօ-դունկի թերակղզւոյն մէջ, և այսօր, չորս զօրաբաժիններն, անընդհատ մաքառումներէ, տաժանելի ճամբորդութիւններէ և զանազան զրկումներէ տկարացած, կը սպասեն մայր-հայրենիքէն գալիք օգնութեանց, որով կարող պիտի ըլլան իրենց արշաւանքը շարունակել, և այս անգամ ուղղակի դէպ ի Բեքին։

Միւս բանակն, որ նմանապէս ուղղակի չինական հողին վրայ ցամաք ելած էր, 25,000 հոգիէ բաղկացած, ճապոնական նաւատորմին ազդու օժանդակութեամբ, տիրեց Ուէյ-Հայ-Ուէյի, որ Բորդ-Արթուրի հետ դէմ առ դէմ կը գտնուի, երկու թերակղզիներու ծայրն, որք կը պաշտպանեն չինական նեղքին ծովը, որ կ'անուանի Չիլիի կամ Բէ-Չիլիի ծովախորշ։ (Չիլի կը կոչուի այն նահանգ որոյ մէջ է նոյն իսկ Բեքին։) Դեղին ծովէն Չիլիի ծովախորշը մտնել ուզող ո՛ և է մարտանաւ ենթակայ կ'ըլլայ կա՛մ Բորդ-Արթուրի և կամ Ուէյ-Հայ-Ուէյի կրակին։ Ճապոնցիք մէկիկ մէկիկ առին այս երկու դիրքեր, որոց երկրորդն (Ուէյ-Հայ-Ուէյ) առաջինէն աւելի ամրապէս զինուած էր, և հիմա բովանդակ Չին բաց է ճապոնցիներուն առջեւ, թէ՛ ծովու ճամբով և թէ ցամաքի։ Այսպիսի կացութեան մը տիրելէ ետքը, ճապոնցիք ընդ երկար կրնան սպասել որ Չին իր վիճակին գիտակցութիւնն ստանայ։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Պ. Թ. Տէլեանի, ընդդիմադիր կուսակցութեան պետը, Թեսալիա գնաց, ընտրական գումարումներու մէջ բանախօսութիւններ ընելու, պարզելով ընդդիմադիր կուսակցութեան ծրագիրն, որ կ'երեւի թէ առաջիկայ ընտրութիւններէն ետքն իշխանութիւն պիտի անցնի, և ինք Պ. Տէլեանի պիտի ըլլայ նոր վարչապետը։

ԵԳԻՊՏՈՍ.—Խտիվին կառավարութիւնն 50 ոսկիէն 20 ոսկոյ իջեց այն գումարն որոյ վճարմամբ Եգիպտացիք կրնան զերծ մնալ զինուորական ծառայութենէ։ Թէպէտ Ֆելլահին համար 50 ոսկին մեծ գումար մ'է, բայց շատեր կը վճարէին զայն՝ զերծ մնալու համար զինուորութենէ, և այս գումարէն մեծկակ շահ մը կ'ընէր Գանձը։

ԱՒՍՏՐԱԼԻՈՅ անգլ. գաղթականութեանց վարչապետները կը շարունակեն խորհրդակցիլ՝ Դաշնակցային կեդրոնական Խորհրդարան և Վարչութիւն մը հաստատելու համար։ Աւստրալիոյ մէջ տեսակ մը «Միացեալ Նահանգներ» հաստատել է իրենց նպատակը։

ԿԵՑՑԷ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ.—Անգլ. վիճակագիր մը հաշուած է թէ 1893ին անգլ. լրագիրք 148,645 նուագահանդէս ծանուցած են, 9,513,280 տող հրատարակելով այս նպատակաւ։ Նուագահանդէսի այսչափ ծանուցում ձեռքով գրելու համար, 3,960 օր աշխատիլ պէտք էր։ Աւասիկ ամենէն դրական հաշիւն Անգլիացւոց երաժշտասիրութեան։

ՀՆՈՒԹԻՒՆՔ.—Ակրոպոլիս խուզարկութիւններ կատարող գերման հնագէտք Բագոսի Թատրոնին քով երեւան հանեցին ժայռի մէջ փորուած սանդուխ մը, որ կ'երեւի թէ այն Թատրոնին է, ուստից հին ներկայացումներու ժամանակ վեր կ'ելնէին Դժոխքէն եկող դերասանները։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.—Ազատ-փոխանակութեան անուանի ջատագով Քոպտընի անունը կրող Ակումբն իր արծաթեայ շքադրամը տուաւ հնդիկ երիտասարդ Պ. Հիրճիպոյ Ուատիայի, որ Պոմպայի Համալսարանէն Պաքալորի աստիճանն ընդունելու համար տուած քննութեան մէջ, ամենաբարձր թիւն ստացած էր Քաղաքական Տնտեսութեան համար։

ԱՄԵՐԻԿԱ.— 1894ին, Միացեալ Նահանգաց մէջ 9,800 սպանութիւնք գործուած են, 132 անձինք օրինապէս մահուամբ պատժուած են, և 190 մարդասպանք ժողովրդեան ձեռամբ և Լինչի օրէնքով կրած են մահուան պատիժ։

ԺԱՄԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒՆ. — Journal de l'Horlogerie կը ծանուցանէ թէ 94 մաս պղինձ և 6 մաս ծարրաքարէ (անթիմօն) նոր բաղադրութիւն մը գտնուած է որ ճիշդ ոսկիի կը նմանի, հակափորձերու կը դիմանայ, ու չի սեւնար։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Տնտեսական Խորհուրդն երէկ իր երկրորդ նիստը գումարեց ի ներկայութեան ամբողջ անդամոց և հետեւեալ խնդիրներով զբաղեցաւ։

Խասգիւղի Գալֆաեան Որբանոցին ապահովագրութեան խնդրոյն համար որոշեց յառաջիկայ նստին խորհրդակցութեան կոչել մէկ քանի ծանօթ փաստաբաններ՝ անոնց կարծիքն առնելու համար։

Խուլէճէրեան Կարապետ էֆէնտիի կտակին խնդիրը յանձնեց իր ատենապետին և անդամներէն Համամճեան էֆէնտիին, որ այդ մասին Կիւմիշեան էֆէնտիի հետ խորհրդակցին և փաստաբաններուն կարծիքն առնելէ ետքը հարկ եղած օրինական գործողութիւնները կատարեն և արդիւնքը տեղեկագրեն Խորհուրդին։

Կ. Պոլսոյ եկեղեցեաց հաշիւներուն, կալուածներուն, գոյքերուն ու կտակներուն արձանագրութեան խնդրոյ մասին խորհրդակցութիւն մը կատարելէ յետոյ, որոշեց շրջաբերականով մը յանձնարարել թաղական խորհուրդներուն՝ գործադրել արձանագրութեան գործողութիւններն և յայտագրել Քաղաքական Ժողովին։

Զբաղեցաւ նաեւ երկրաշարժէ վնասուած ազգ. հաստատութեանց ի նպաստ կայսերական նպաստամատոյց յանձնաժողովէն զրկուած գումարին համեմատական բաշխման խնդրով և պէտք եղածը տեղեկագրեց Քաղաքական Ժողովին։

Թօքատի առաջ. փոխանորդ Տ. Յովսէփ Աւագ քահանայ Հալաճեան այդ պաշտօնէն հրաժարած ըլլալով, Պատրիարքարանի կողմէ գրուեցաւ իրեն՝ շարունակել իր պաշտօնը մինչեւ որ քիչ ատենէն պէտք եղածն ի գործ դրուի վիճակին հովուութեան նկատմամբ։

Վարժուհիներու կիրակնօրեայ վարժարանին քննութիւնները տեղի պիտի ունենան վաղը, կիրակի, Բերայի վարժարանին մէջ։

Քննութեանց արդիւնքը պիտի ըլլայ ցուցնել թէ ինչպէս կարելի է առանց աւելորդ ծախքերու ծաղկոցներու մէջ դասերը մանկավարժական օրէնքներու վրայ հիմնած աւանդել։

Քննուողները պիտի տան փորձնական դասեր, քննադատեն ընկերներուն տրուած դասերը եւ յայտնեն իրենց տպաւորութիւնները և կարծիքները այս օրերս իրենց այցելած հայ եւ օտար ծաղկոցներու մասին։

Հրաւիրուած են քննութեան ներկայ գտնուելու համար քանի մը տիկիններ, քանի մը խմբագիրներ, Ուսումնական խորհուրդը, կրթական տեսուչը և Բերայի Արհեստանոցի խնամակալութիւնը։

Քննութիւններու առթիւ վարժապետանոցական ցուցահանդէս մը պիտի կազմակերպուի։

ԱԶԴ.—Պատուաւոր անձանց կողմանէ երաշխաւորեալ երիտասարդ մը պատրաստ է առեւտրական տան մը կամ գրասենեակի մը մէջ ծառայել։
242 2—5

Ներքին լուրեր

ՍԵԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ։ Միջօրէին վեհ. Սուլթանը այդ մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթու աղօթքը կատարելէ յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին սերպիական դեսպան Պ. Վլատան Եօրկէվիչ ու աղջիկը, ֆրանսական դեսպանատան զինուորական կցորդը, Թէնպէքի Րէժիի տնօրէն Տը Ջօկէյ դէ Բրակոմը և քանի մը օտարազգի զբօսաշրջիկներ։

Ներկայից ոմանք՝ հիւրանոցին պաշտօնեայ կայս. թիկնապահ միր-ալայ Մէհմէտ պէյի միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ՔՈԼԵՐԱՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ.—Փետրուար 2ի հինգշաբթի օրուան ժամ 6էն մինչեւ փետրուար 3ի ուրբաթ օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ հետեւեալ դէպքերը պատահած են.

Գասըմ Փաշա՝ մէկ. Րաշէլ Տավիտ։

Բ. զօրաբաժնի Ֆէյզի Զօհաֆ գունդէն՝ մէկ. Մալիք Հալիմ, զինուոր։

Եէնիքէօյ՝ մէկ. Եօրկօ Նիքօլի, խոհարար։

Գատըրկա՝ մէկ. Րաշիտ Խալիլ։

Գանթարճըլար՝ մէկ. Ապտուլլահ Իպրահիմ, զինուոր, մեռած։

Էրթօղրուլ հեծելագունդէն՝ մէկ. Հասան, զինուոր։

Պէշիկթաշ՝ մէկ. Նաման Էմին, խանչապար։

Օրթաքէօյ՝ մէկ. Ֆաթիմէ Մուսթաֆա։

Բերայի Մաճառ թաղին մէջ՝ մէկ. Եուվանի Իլիա։

Պոլսոյ Քիւչիւկ-Բազար թաղին մէջ՝ մէկ. Քիրիաքօ Նիքօլի, մեռած։

Առաջուան բռնուածներէն մեռած են.

Պէշիկթաշ՝ մէկ. Ալի Մուսթաֆա։

Ֆըղըլ Թօփրաք՝ մէկ. Խալիլ Ահմէտ, գործաւոր։

Ա. գունդէն՝ մէկ. Հասան Սիւլէյման, զինուոր։

Ա. զօրաբանակէն՝ մէկ. Ալի Մէհմէտ, զինուոր։

Հեծելազօրաց Ա. գունդէն՝ մէկ. Մէհմէտ Էմին, զինուոր։

Ֆերիքէօյ՝ մէկ. Ալի Ահմէտ, գործաւոր։

Գումար տասը դէպք, որոց երկուքը մահացաւ։ Առաջուան բռնուածներէն վեց մահ։

ՊԵՆԿԱԶԻԻ կառավարիչ և զինուորական հրամանատար Ֆէրիգ Թահիր փաշա իրեն շնորհեալ Իմթիազի արծաթ շքադրամը կորսնցուցած ըլլալով, խնդրած է նոր մը շնորհել՝ արժէքն իր կողմէն հատուցանելու պայմանաւ։ Որովհետեւ նոյն պատուանշանի կանոնագրոյ տրամադրութիւնը կը թոյլատրէ կատարել Թահիր փաշայի այդ խնդիրքը, կայս. Իրատէ մը հրամայուած է ըստ այնմ տալ խնդրուած շքադրամը։

Այդ շքադրամ կայս. պալատան առաջին քարտուղարին կողմէ յատուկ պաշտօնագրով մը ղրկուած է Սպարապետութեան։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԵՆԵԱԿ.—Կ. Պոլսոյ Առեւտրական Սենեկի անդամներէն ոմանց տեղ, որոց պաշտօնավարութեան պայմանաժամն աւարտած է, նոր ընտրութիւն կատարելու պաշտօն ունեցող ընտրողական ժողովը կազմելու համար, ըստ կանոնագրոյ նոյն Սենեկին, ընդհանուր ժողով պիտի գումարի փետր. 6ի երկուշաբթի օրը ժամ 4½ին Կ. Պոլսոյ Առեւտրական, Երկրագործական ու Արհեստական Սենեակին մէջ, ի Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Լօրանտօ խան։ Կը ծանուցուի այն վաճառականաց ու սեղանաւորաց, որք նոյն Սենեակին մէջ արձանագրուած են, ներկայ գտնուիլ որոշեալ օրին ու ժամուն։

Ծանօթութիւն.—Սենեակին մէջ արձանագրեալ ընկերութեան մը անդամք քանի անձերէ ալ բաղկացած ըլլան, զատ զատ քուէ չեն կրնար տալ, այլ իրենցմէ մին իրաւունք ունի յանուն ընկերութեան մէկ քուէ միայն տալու։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ. — Ֆէնէրի Պատրիարքարանի ժողովներն ի նիստ գումարուեցան երէկ, որոշելու համար Տ. Անթիմոս Է. Պատրիարքին ընդունելութեան յայտագիրը։

Շոգենաւակ մը, որ ծովային նախարարութեան կողմէ Պատրիարքին տրամադրութեան ներքեւ դրուած է, Ն. Սրբազնութեան ընդառաջ պիտի տանի Սինօդին և Խառն Ժողովին կողմէ պատգամաւորութիւն մը, ինչպէս նաեւ Պատրիարքարանի գլխաւոր պաշտօնէութիւնը։

Որոշապէս չի գիտցուիր տակաւին, թէ Պատրիարքը ո՛ւր պիտի իջեւանի իր աթոռը բազմելէն առաջ։ Մէկ քանի բարձրաստիճան եկեղեցականներ իրենց տունը անոր տրամադրութեան ներքեւ դրեր են։

[illegible] շոգենաւը, որ Գալիփոլիէն պիտի բերէ Պատրիարքը, հինգշաբթի օրը ստիպուեր է կանգ առնել ի Չէքմէ, օդին գէշութեան պատճառաւ. մէկ քանի ժամէն իր ճամբան շարունակեր է դէպ ի Գալլիփոլի։

Տ. Անթիմոս Պատրիարքը վաղը մայրաքաղաքս կը սպասուի.

Ուրիշ պատգամաւորութիւն մը մինչեւ Տարտանէլ պիտի երթայ ընդառաջ Պատրիարքին։

ՔՈԼԵՐԱՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ.—Ատալիայի մէջ փետրուար 1ին երկու դէպք ու մէկ մահ։

ՆԵՐՈՒՄ.—Մուսթաֆա անուն մարդ մը որ մարդասպանութեան համար ինը տարիէ ի վեր Տրապիզոնի բանտը կը գտնուէր, իր հիւանդագին վիճակին պատճառաւ ներման արժանացած և ազատ արձակուած է։

ԵԱՆՆԱՅԻ նախորդ Տէֆթէրտար Նէճիպ էֆէնտիին անպաշտօն վիճակի ամսաթոշակ յատկացուած է։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ շինութեանց Նախարարութիւնը ի մօտոյ յանձնաժողով մը պիտի ղրկէ ի Սէլանիկ, քաղաքին մէջ շինուած Թրամուէյի գծերուն վերջնական ընդունելութիւնը կատարելու համար։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ծանուցած է Իւսկիւտար-Գատըգիւղի կառքի ընկերութեան՝ փութով կարգադրել ինչ ինչ առկախ խնդիրներ, որք կը վերաբերին լուսաւորման գործին։ Ընկերութիւնը խորհրդակցութեանց ձեռնարկած է առ այդ հարկ եղածն ի գործ դնելու համար։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ եւ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան պաշտօնատան պարտէզին մէջ քարուկիր շէնք մը պիտի կառուցուի, նոյն նախարարութեան պաշտօնագիրները պահելու համար։ Այդ շէնք պիտի գործածուի նաեւ Երկրագործական դրամատան կողմէ։

ԳՈՒՄԳԱՊՈՒԻ կողմը Յունաց Ս. Աստուածածին եկեղեցին, որ այրած էր, պիտի վերաշինուի, կայս. Իրատէով շնորհուած արտօնութեամբ։

ՍԷԼԱՆԻԿ-ՏԷՏԷԱՂԱՃԻ երկաթուղւոյն չորրորդ մասին առժամեայ ընդունելութիւնը կատարելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովն երէկ օր ճամբայ ելաւ և [illegible] մէջ քննութիւնն աւարտելէ յետոյ Սէլանիկ պիտի ուղեւորի։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ վարչութեան կողմէ Պրուսա ղրկուած Տօքթ. Մարկրիէ յետ քննութեան հաստատած է թէ Պրուսայի քաղաքին մէջ ու շրջակայքը հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

ՍԻՆՈՊԻ հրկիզելոց համար Աթէնքի մէջ նպաստամատոյց յանձնաժողով մը կազմուելով, որոշուեր է թատերական ներկայացում մը տալ ի նպաստ նոյն հրկիզելոց։

ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐԸ.—Էտիրնէէն առնուած վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ քաղաքին և երկաթուղիի կայարանին միջեւ գտնուած մասը ջրով ողողուած է և հաղորդակցութիւններն ընդհատուած են։ Սուլթան Արեւելեան երկաթուղիներու ընկերութիւնն երէկ առաւօտ կառախումբ մը ճամբայ հանեց դէպ ի Էտիրնէ և թերեւս մինչեւ անոր հասնիլը ջրերը քիչ մ'իջած ըլլան և կարելի ըլլայ հաղորդակցիլ այդ քաղաքին հետ։

Եւրոպայէն եկող սովորական կառախումբը և Օրիանդ-Էքսբրէսը կանգ պիտի առնեն Մուսթաֆա-Փաշա, ուր ուղեւորները պիտի մնան քարանթինայի տաղաւարներուն մէջ, իրենց ճամբան շարունակելու համար սպասելով նպաստաւոր պարագաներուն։

Երէկ եւրոպական սուրհանդակ չի հասաւ։ Մինչեւ երէկ իրիկուն չէր գիտցուեր թէ այսօր պիտի կրնա՞յ հասնիլ։

Կ. Պոլսոյ թղթատարական պայուսակները պիտի ղրկուին Վառնայի շոգենաւով, որ այսօր պիտի մեկնի։

Արտայի կամուրջը վերաշինելու համար սկսած առժամանակեայ շինութիւնները, որոնց համար մինչեւ հիմայ 500 ոսկի ծախք եղած էր, քանդուեր են ջրերէն։

Բավլիքէօյի և Պապա-Էսքիի միջեւ ջուրերը առեր տարեր են պզտիկ կամուրջի մը մէկ մասը, բայց կարելի պիտի ըլլայ մէկ քանի ժամուան մէջ նորոգել զայն։

Երկաթուղիներու ընկերութիւնը ճարտարապետ մը ղրկեց հոն և առողջապահական վարչութենէն խնդրեց արտօնութիւն տալ անոր որ անցնի երթայ՝ առանց քարանթինայի սպասելու ի Ջաթալճա։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Նախարարութիւնը թթենիի հազար տունկեր ղրկած է Գորթալի գաւառակը, շերամաբուծութիւնն աւելի զարգացնելու համար։

ՊԱՏՈՒԱՍՏԻ կանոնագրոյն գործադրութեանը համար Պետական Խորհրդոյ կողմէ հրահանգ մը պատրաստուելով մատուցուած է ձեռնհաս իշխանութեան։

ԵԷՆԻՇԱՀՐԻ առջեւ քարափ մը և նաւահանգիստ մը շինելու համար կրթական նախարարութեան պաշտօնեայներէն Ահմէտ Շուքրի էֆ. մենաշնորհ խնդրած է։ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնը նկատողութեան առած է մատուցուած աղերսագիրը։

ՇՊՕՏՐԱՆ կը գրեն թէ ամիսէ մը ի վեր անընդհատ տեղացող անձրեւներէն ու ձիւներէն հեղեղներ գոյանալով գետակներն յորդեր և քաղաքին չորս կողմն ողողուեր են։ Հաղորդակցութիւնք նաւակներու միջոցաւ կատարուելով, թղթատարներու երթեւեկութիւնք շաբաթ մը չափ ընդհատուեր են։ Մանասդրի թղթատարը բերող նաւակը հոսանքէն քշուելով գիւղի մը մօտ ծառերու կոճղին մէջ մխուեր է, սակայն քիչ յետոյ ազատուելով կրցեր է ճամբան շարունակել։

(*).—Արեւելքի ընթերցողք հարկաւ կը յիշեն Ժաք Ինոտի Ֆրանսացին, որ մտքով հաշիւներ կատարելու հրաշալի կարողութիւն մը կը ցուցնէ, (բայց ուրիշ կարգի ուսմանց անընդունակ է։)

ԴՈՂՈՒԹԻՒՆ.—Առջի երիկուն 350 մէճիտիյէ գողցուեր է լումայափոխ Աթանասի խանութէն, Բերա, Թիւնէլին մօտ, Տիփղրաֆօբուլօի ճաշարանին ներքեւ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան քարտուղարներէն Պ. Բանաֆիէօ Վէնէձուէլլա փոխադրուած ըլլալով, անոր յաջորդած է ի Կ. Պոլիս՝ Պ. Փօբ, Բէդրապուրկի դեսպանատան կցորդներէն։

ՌՈՒՍ ԻՇԽԱՆ Քոնստանդին—Ալէքսանդրովիչ — Վիազէմսքի, որ ձիով անցած է ամբողջ Սիբիան, Չինաստանը, Հնդկաստանը, Աննամը եւ վերջին անգամ Եգիպտոսը, երկու ամսէ ի վեր Այնորոզի վանքը կը գտնուի։ Անվեհեր ճանբորդը այդ մենաստանը գացեր է, անոր անդորրութեանը մէջ գրելու համար իր ուղեւորական տպաւորութիւնները։

ԻԶՄԻՐԻ մաքսատան մէջ վէճ ծագած ըլլալով քիմիագէտ քննիչներուն եւ ռուս վաճառականի մը միջեւ, այս վերջնոյն ներմուծել ուզած կարագներուն վրայ որոց մուտքն արգիլուեր էր յոռի տեսակէ ըլլալուն պատճառաւ, խնդիրը քաղաքային բժշկական խորհուրդին տեղեկագրուեր է ի Կ. Պոլիս։ Ռուսական հիւպատոսարանին կողմէ պատուիրակ մը ներկայ պիտի գտնուի կատարելի քննութեան։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ բժիշկ դիր-գնդապետ Համտի պէյ, ինչպէս անցեալ տարուան քոլերայի ատեն, նոյնպէս ալ այս տարի միքրոպաբանական տարրալուծումներ պիտի կատարէ նոյն ընկերութեան մատակարարած ջուրերուն նկատմամբ։

ՋԿՆԱՐԱՆԻ հասոյթն աւելցնելու համար երկրագործական նախարարութեան պաշտօնեայներէն Խամիլ Ֆախրէտտին պէյի կողմէ մատուցուած ծրագիրը Բարձր. Մեծեպարքոսին կողմէ յանձնուած է Ելմտական նախարարութեան։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ երկրագործական վարժարանի ագարակին մէջ հասցուած այլ եւ այլ տեսակ ծառերու եւ բանջարեղէններու տունկերն ու սերմերը երկրագործներուն բաշխուած են։

ԳՕՍՕՎԱՅԻ կուսինա գաւառակին մէջ մէկուկէս մեդրէն աւելի ձիւն տեղացած ըլլալով, ուղեւոր մը սառեր է։

ՍԻՎՐԻՀԻՍԱՐԻ գաւառակին (Էնկիւրի) երկրագործական դրամատան մասնաճիւղը յիսուն հազար ղրուշ պիտի բաշխէ նոյն գաւառակին կարօտ երկրագործներուն։

ՊԱՂՔԵՍԵՐԷՆ մինչեւ Սպ Ջայի նաւահանգիստը, Խարէմի ծովախորշին ճամբով, Քրամուէլի նեղ գիծ մը շինելու համար մենաշնորհ խնդրած է Պ. Խանէսի Լանսի, սակայն զինուորական տեսակէտով մերժողական պատասխան տրուած է իրեն, ինչպէս ատկից առաջ նոյն պատասխանը տրուած էր նոյն տեղը նեղ գիծով երկաթուղի մը շինելու համար մենաշնորհ խնդրող Պ. Պէլէի։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ կուսակալութիւնը նկատելով որ Պըրշէնի գաւառին մէջ գորգերը կեղծ ներկերով կը պատրաստուին՝ որոշած է կապարէ կնիքներով նշանակել կեղծ ներկով պատրաստուածները եւ իր այս որոշումը ծանուցած է որոց որ անկ է։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը երկուշաբթի օրը պիտի դատէ Եօրկի անուն անձն, որ Գաւըզիւղի մէջ իր նշանածը՝ Սիւզանն սպաննած էր։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ նահանգը զրկուած մաճառական եգիպտացորենը մշակուելով առատ բերք տուած ըլլալով, ձեռնհաս իշխանութիւնը անոր սերմէն 2000 քիլօ բերել պիտի տայ այդ նահանգին մէջ անոր մշակութիւնն աւելի ընդհանրացնելու համար։

ՕԴԵՐԸ.— Սէլանիկէն կը գրեն թէ օդերը շատ գէշ կերթան, ձիւնին առատութեանը պատճառաւ թղթատարական երթեւեկութիւնք յապաղած են եւ միշտ սաստիկ հով մը կը փչէ ու առատ ձիւն կը տեղայ։

Պ. ԱՆԹՕՆԻԱՏԻՍ, Հելլենական հիւպատոս Պրուսայի, պիտի վարէ նաեւ նոյն քաղաքին պարսկական փոխ-հիւպատոսի պաշտօնը։

ԱՐԿԱԾ.— Երէկ նաւահանգստին մէջ ձուկ բեռցած նաւակ մը շոգենաւի մը յառաջացած ալիքներէն շրջեցաւ։ Ձուկերը ծովն ինկան, իսկ նաւավարը՝ Հասան՝ ազատուեցաւ։

ԲԵՐԱՅԻ ԹԱՏՐՈՆՆԵՐԸ

ՍԻՐՔԸ.—Բերայի Սիրքին ներկայացումները նոր ոգեւորութիւն մը առած են Նիւկարա քոյրերուն գալէն ի վեր, որոնք բիւրեղեայ աւազանի մը մէջ լողորդութեան սքանչելի փորձեր կը կատարեն։ Խումբին միւս արուեստագէտները կը շարունակեն իրենց շահեկան մասնակցութիւնը։ Պ. Ճիւլիէթի, Սիրքին Տնօրէնը, ուզելով նոր հրապոյր մը ընծայել հասարակութեան, յայտագիրներուն վրայ աւելցուցած է երգախառն բանտօմիմաներ որոնք մեծ ախորժով կը դիտուին ամեն գիշեր։

Վաղը, կիրակի, ցերեկեայ ներկայացում։

«ՊԱԼ ԱՌՏԻՍՏԻՔ».— Բարեկենդանի երեքշաբթի գիշերը, 7/19 փետրվար, Պ. Խոտաս Սալա Բօնքօրտիսի սրահին մէջ պիտի տայ իր արուեստագիտական պարահանդէսը որ Նոր Թատրոնին թողած յիշատակներէն մէկն է։ Բերայի բոլոր արուեստագէտներն ու երգչուհիները կը մասնակցին այս դիմակաւոր պարահանդէսին։ Զանազան խաղեր ու մրցումներ պիտի կատարուին, մրցանակ մը պիտի տրուի ամենէն եզական քօստիւմ կրողին։ Սիրքին աղջիկներն ալ իրենց զգալի մասնակցութեամբ պիտի աւելցունեն երեկոյթին հրապոյրը։

Մուտք 2 մէճիտ։

Մօրիւ ձկան իւղը միշտ ամենէն ազդեցիկ եւ ամենէն ախորժահամն է։

ՏԻԿԻՆ ԺՕՆԻՕԻ
ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

Անցեալ օր հեռագիրը ծանուց թէ տիկին Ժօնիօ որ ամբաստանուած էր թէ ապահովագրութեանց գումարներ շորթելու նպատակով երեք ազգականներ է թունաւորած, մահուան դատապարտուեցաւ։

Պէլժ լրագիրները հետեւեալ կերպով կը նկարագրեն ամբաստանեալ կնոջ ընթացքը գիշերային վերջին դատավարութեան մէջ ուր տրուեցաւ մահուան վճիռը։

Ամբաստանեալը ներս կը մտնայ, սոսկալի դողով մը սարսռալով։ Դատարանին քարտուղարը կը կարդայ երդուեալներուն յայտարարութիւնը (վեց հարցումներու վրայ երդուեալները հաստատական պատասխան տուած են)։ Տեսարանն ահռելի է։ Առաջին «այո»ին, ամբաստանեալը կարծես մահացու հարուած մը կընդունի. կը դանդաչէ, ծունկերը կը կթոտին։ Սոսկալի դատավճիռը կ'ահաբեկէ զայն։ Ընդհանուր դատախազը օրէնքին գործադրումը կը պահանջէ։ Դատաւորք խորհրդակցութեան սենեակը կը քաշուին։ Ամբաստանեալը կոծ մը չարձակեր. Ջլաձիգ շարժումներով թաշկինակը բերանը կը խոթէ։ Մեքենական, ապուշ տատանում մը կ'օրօրէ զայն։ Այդ կնոջ տառապանքները սոսկալի ըլլալու են, եւ ինչ ալ ըլլայ գործած չարիքը, մեծ, անդիմադրելի արգահատանք մը կազդէ ունկնդիրներուն։

Երբ նախագահը կը հարցունէ իրեն թէ բան մը ըսելիք չունի՞ր պատժին գործադրութեանը վրայ, չլսելու երեւոյթ ունի։ Երդուեալները, իրենց պարտքը կատարելէ ետք, կը մնան իրենց նստարանին վրայ, ըստ երեւոյթին անդրդուելի։ Ժամը մէկուկէսին մօտ, դատաւորք ներս կը մտնան։ Տիկին Ժօնիօ ոտքի կ'ելլայ, միշտ իր մեքենական տատանումէն օրօրուած։ Ամբողջ սրահն ոտքի վրայ է։ Պ. Նախագահը կը կարդայ վճիռը, որուն աւասիկ համառօտութիւնը.

«Մարի Ժօնիօ մահուան կը դատապարտուի. մահապատիժը պիտի գործադրուի Անվէրսի մէկ հրապարակին վրայ։»

Ամբաստանեալին դառնալով Նախագահը կը յարէ.

—Երեք օր ունիք վճռաբեկ ատենին խնդրագիր ներկայացնելու համար։

Ոստիկաններուն դառնալով կ'ըսէ.
«Տարէ՛ք դատապարտեալը»։

Այն ատեն ճշմարտապէս զզուելի տեսարաններ առաջ կուգան։ Երբ բանտին կառքը դուրս կ'ելլայ դատական պաշտօնատունէն, բազմութիւնը որ իմացած է դատապարտութիւնը, կեցցէներ կ'արձակէ. ամեն կողմէ կ'երգեն, գլխար կը համբուրեն։ Եթէ ոստիկանները չըլլային, ամբոխը պիտի ջախջախէր կառքը։

Մնաց որ, միտքերը պատրաստուած էին դատավճիռն իմանալու անխըծօրէն. Մօտակայ սրճարանները նուագախումբեր բանած էին իրենց յաճախորդները զուարճացնելու համար, գիշերը դատաստանին աւարտումէն առաջ։ Դատապարտեալին կառքը անցած պահուն, հայհոյչներ կարձկուէին մեղեդնաբար. Բուռն միջոցներ ձեռք կառնուէին այս անպատեհութիւններն արգիլելու համար։

Տիկին Ժօնիօ քանի մը օր եւս պիտի մնայ Անվէրսի բանտը։ Ետքը Պրիւժ պիտի փոխադրուի։ Մինչեւ որ խնդրագիրը մերժուի, պիտի վայելէ մահապարտներու շնորհուած արտօնութիւնները եւ ազգականները պիտի կրնան ամեն օր տեսնել զինքը։

Ցայտնի է թէ Պելժիոյ մէջ մահապատիժ ի գործ չի դրուիր։ Անոր տեղ ցկեանս բերդարգելութիւն կը սահմանուի։

Սակայն եւ այնպէս գլխատման օրը դահիճը հանրային հրապարակը կ'երթայ եւ դատապարտեալին անունը գերանի մը վրայ կը փակցունէ։ Դատական քարտուղարը կը կարդայ մահուան վճիռը։

Էթուալ Պէլժի ուղղած իր մէկ երկար նամակին մէջ, տիկին Ժօնիօ կըսէ թէ յուզումն ու ապշութիւնն արգիլած են զինք ըսելու եղեռնադատ ատենին թէ ինք յանցաւոր չէ եւ թէ երբեք դատական այսքան զարհուրելի սխալ մը չէ գործուած։ Չարաբախտութիւնը ուզած է որ երեք մահեր պատահին իր տան մէջ եւ ինք, հակառակ իր անմեղութեանը, ամօթապարտութեան դրոշմը կրէ։

Եղեռնադատ ատենին քարտուղարը երեք օրուան մէջ տիկին Ժօնիօին պիտի ներկայացնէ վճռաբեկ ատենին ուղղեալ բողոքագրին արձանագրութիւնը։ Կ'ըսեն թէ այս բողոքագիր պիտի ստորագրուի եւ վճռաբեկ ատեանը իր կարծիքը պիտի յայտնէ փետրուար 2ի դատավճռին վաւերականութեանը վրայ։

ԶԱՆԱԶԱՆՔ
ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԿԻՐԱՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ելեկտրականութեան առտնին նպատակներու կիրառութիւնը հազիւ երբեմն անցած է փորձարկութեան սահմանը, բաց ի կայծակի պարապաներէն. բայց բաւական բաներ եղած են ցուցնելու համար թէ ինչ փոխակերպութիւններ կրնան գործուիլ անոր օժանդակութեամբ երբ կարելի պիտի ըլլայ տուներ տաքցնել անոր միջոցաւ։ Այն ատեն բաւական կ'ըլլայ լոկ դարձնել մեքենայ մը, եւ ելեկտրական հոսանքը որ կ'անցնի յարմարաւոր ջեռուցիչի մը մէջէն, որ կրնայ զարդարուն յօրինուիլ որչափ միջոցն եւ ճաշակը թոյլ կուտան, կամ, եթէ կ'ուզուի, բոլորովին ծածկուիլ, պիտի կատարէ մնացածը, ի բաց արտաքսելով կրակները անոնց բոլոր ձանձրոյթովը, ծուխովը եւ փոշիովը։ Իսկ գալով կերակուր եփելու խնդրոյն, արդէն շատ կերպեր հնարուած են, եւ այժմ կը նայուի միայն որ ելեկտրական հոսանքը քիչ ծախքով ձեռք բերուի եւ ընդարձակ օգուտ քաղուի։ Մէն մի եփելու գործիք կամ կաթսայ, շինուած ըլլալով ջեռուցիչ գալարաթելով (coil) իբրեւ մասն անոր, անոր ջերոցն (տաքը) է. եւ թաղարներու ու պնակներու ամբողջ շարքը պէտք ունի միայն կապակցուելու, եւ եփուելու գործողութիւնը կրնայ կատարուիլ ամենայն կատարելութեամբ։ Կարելի կարգադրութիւններէն ոմանք մինչեւ անգամ ծուլութեան խրախուսիչ կ'երեւան, վասն զի գիշերուընէ կերակուրը եփելու ամաններուն մէջ պիտի դրուի, եւ առաւօտուն նախաճաշի եփելու համար հարկ չէ ուրիշ բան ընել, բայց միայն գործիք մը դարձնել ննջարանին մէջ եւ ահա եփուելու գործողութիւնը կը սկսի։ Հանդերձի ընդարձակ լուացարաններու համար շատ խընայողական գտնուած է ելեկտրականութեամբ տաքցուած արդուկներու (իւթիւ) գործածութիւնը, վասն զի անոնք ժամերով կը պահեն գործին յարմար ջերմութեան ճիշդ չափը, եւ այսպէս հանդերձները կ'արդուկուին առանց երկար ժամանակ վատնելու եւ շատ յոգնելու։

Բժշկական գիտութիւնը շատ կերպերով իրեն օգնութեան կոչած է ելեկտրականութիւնը։ Վիրաբուժական այլ եւ այլ գործիքներ անով կը տաքցուին, եւ շատ փոքր ելեկտրական լամբարներ, որ գրեթէ ջերմութիւն չեն արձակեր, յարմար են ներքին գործարաններու աւելի ընդարձակ քննութեան քան զոր կարելի է ուրիշ որ եւ իցէ եղանակաւ։ Մանրաձայնի (microphone) կիրառութեամբ ի յայտ եկած են սրտին, թոքերուն եւ ուրիշ գործարաններու մէջի ձայները, զորս ցարդ չէին կրցած լսել հասարակ գործիքներ գործածող ամենէն զգայուն ականջներ։ Ի Ռուսիա տիկին մը ողջ ողջ թաղուելէ ազատուեցաւ մանրաձայնի մը անոր սրտին վրայ դրուելովը։ Բժիշկ մը այդ գործիքին շնորհիւ կարող եղաւ նշմարել սրտին տկար բաբախումը որ զգացուած չէր հասարակ փորձերով։

Ելեկտրականութեան ուրիշ մէկ նոր զարգացումն է գործածել զայն իբրեւ մարմնոյն մասնաւոր մէկ տեղին անզգայացուցիչ։ Անոր ազդեցութեան ներքեւ վիրաբուժական անցաւ գործողութիւններ կատարուած են, եւ նմանօրինակ եղանակաւ եւ յարմարագոյն գործիք գործածելով սաստիկ ցաւեր դադրած են։ Նշանաւոր բուժումներ եղած են նաեւ սաստիկ մէջքի ցաւի եւ յօդացաւութեան՝ լոկ կախելով ցաւող տեղւոյն մորթին վրայ փոքր ու յատկապէս շինուած ելեկտրական լամբար մը։ Փորձով տեսնուած է որ գողդոջ անդամալուծութեամբ տառապողներ աղէկ կ'ըլլան ցնցող երկաթուղիի վրայ ճամբորդելէ ետքը. եւ վախճանեալ Տօքթօր Շարքօ, ուսուցիչ Փարիզու Սալփէթրիէր համալսարանին, ջղային հիւանդութեանց հռչակաւոր մասնագէտ, այս սկզբունքը գործածեց անկողնի մը, որուն արագ թրթռացող շարժում կը տրուի ելեկտրականութեան միջոցաւ։ Այս ցնցումը որ քաջառողջ անձի մը անտանելի պիտի ըլլար, բոլորովին հեշտալի է անդամալուծութիւն ունեցողին, որ կը թուի թէ հաճոյք կը զգայ անկէ։ Ուրիշ Ֆրանսացի բժիշկ մը հնարած է թրթռացող սաղաւարտ մը ջղային գլխացաւ բուժելու համար։ Ամերիկայի հնարիչ մը շինած է օրօրոց—աթոռ մը որ կ'օրօրուի ելեկտրականութեամբ, եւ նստողը միեւնոյն ժամանակ կրնայ ընդունիլ մեղմիկ հոսանքներ մետաղեայ կոճեր բռնելով կամ իր բոպիկ ոտքերը դնելով մետաղեայ թաթերու վրայ։

Հանճարեղ եանքին երբեք ետ չմնար տարօրինակ հնարագիտութեանց մասին։ Միացեալ Նահանգաց մէջ մենաշնորհ մը տրուած է մեքենայի մը համար որ քսակահատ կամ գող կը գտնէ։ Այն է ելեկտրական կազմած մը որ ինքնին ուժգնութեամբ կը հնչեցնէ զանգակ մը երբ զայն կրող անձին ստակին կամ վրան գտնուող ստացուածքին ձեռք դպչի։ Ուրիշ հնարագէտ հանճար մը այնպէս իրարու հետ կապակցած է ելեկտրականութիւնը եւ լուսանկարչութիւնը՝ որ իր պաշտօնատան կամ գրասենեակին մէջ յափշտակութիւն փորձող գողերուն բոլոր լուսով քաշուած լուսանկարները հանած է։ Երբ գողերը բացին պահարանի մը, այդ կերպով բացուցին ելեկտրական շրջան մը որ յերեւան բերաւ ստուերատունը եւ ինքնին վառեց բոցին լոյսը մեծ սոսկման մատնելով գողերը։

Ելեկտրականութիւնը կը գործածուի նաեւ փորագրութեան, թափչութեան, ներկարարութեան, հանածոներու մաքրութեան եւ մետաղներու զօդման արհեստներուն մէջ։ Անոր օժանդակութեամբ ալիւմինիոմը այժմ կրնայ արտադրուիլ ծախքով մը որ այլ եւս անմատչելի չէ։ Ելեկտրական հովահարութիւն մը հնարուած է հիմա շէնքերուն տալու համար մաքուր օդ, ցուրտ կամ տաք, ինչպէս որ կ'ուզուի։ Ելեկտրական շարժիչ մը թաւալման մէջ կը դնէ հովահրիչը, եւ այդ թաւալումով զով օդ կը մտնէ ներս։ Երբ տաք օդ կ'ուզուի, ելեկտրականութեան հոսանք մը կը յղուի նուրբ թելերէ ուղկանի մը մէջ, որոյ թելերուն մէջէն օդը կ'անցնի եւ կը տաքցնէ զանոնք, եւ ասոնք օդին կը հաղորդեն իրենց տաքութիւնը։ Ցայժ օգտակար ճարտարագիտական զարգացում մը պիտի ըլլայ ելեկտրականութեան կիրառութիւնը շոգւոյ կաթսայներ մաքրելու եւ պահպանելու համար։ Եւ այս կը կատարուի ելեկտրական հոսանք տալով ընդհատ ընդհատ կաթսային պատերուն մէջէն։ Այս միջոցաւ կաթսային պատերուն եւ խողովակներուն մէջ գոյացած թեփերը եւ կեղեւները կը բաժնուին անոնցմէ եւ փոշւոյ մը կը մաքրուին։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Տեսչութիւնք ծաղկոցներու եւ մանկապարտէզներու, պէտք է զգուշանան «կեղծ»երէ, ըստ որում

«Պալապան»ի իսկական «պատկերազարդ» ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՊԱՐՏԷԶԸ, որ միակ նպատակայարմար դասագիրք է, այս անգամ երրորդ տպագրութեան առթիւ, կրկին սրբագրուած եւ ընտիր թուղթի վրայ հրատարակուելով, գինն ալ 2 դահեկան իջած է. կը գտնուի միմիայն

«Բիւզանդեան Գրատունը»
Ղալաթիա, Բէզչէմպէ Բազար, Սեղբօս խան, Թ. 5։

Շարժական տառերը, գլխագիր եւ բոլորագիր Ձրի կը տրուին ծաղկոցներու եւ մանկապարտէզներու։

Միեւնոյն գրատան մէջ կը վաճառուին.
Պօզաճեան—Համառօտ Թուաբանութիւն, 4 ղրշ.
Տէր Ղեւոնդեանց—Տարերք Մայրենի լեզուի աշխարհաբար քերականութիւն Ա. տարի 2 ղրշ.
Բ. տարի 3 ղրշ.
Սահակեան Սրբազան պատմութեան Հին Ուխտի 4 ղրշ. Նոր Ուխտի 3 ղրշ.
Մամուրեան—Գիտելիք եւ Պարտիք 5 ղրշ.
Մամուրեան—Ընթերցարան, Մասն Ա. եւ Բ. 4½
Դպրոցաց համար մասնաւոր զեղչ։
2:7 6—12

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ ՆԻՒԹԵՐ

«Մանկապարտէզ»ներու ընդհանուր տեսուչ հր. տիկին Մատաթեանի յանձնարարութեան համեմատ, գրատունս ինչպէս անցեալ տարի՝ այս տարի եւս իւր մթերանոցը զանազան նոր նիւթերով ճոխացուցած է։ Գիները չափաւոր։

Տնօրէնք եւ տեսչուհիք կը հրաւիրուին անգամ մը այցելել «Բիւզանդեան Գրատունը» որ բաց է ամեն օր, Ղալաթիա, Բէզչէմպէ-Բազար, Սեղբօս խան, Թ. 5։ 226 6—12

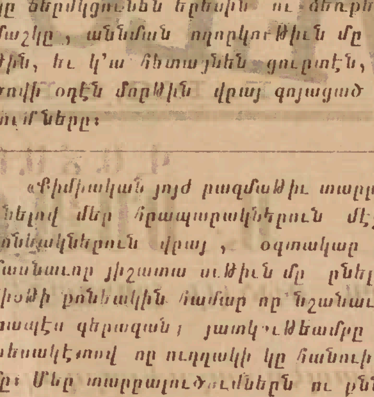

ՔՐԷՄ ՍԻՄՕՆ
ՍԻՄՕՆ ԲՐՆՁԱՓՈՇԻ
ՔՐԷՄ ՍԻՄՕՆԻ ՕՃԱՌ

Յանձնարարուած Փարիզի, Վիեննայի, Լոնտոնի, Պերլինի, Նիւ-Եորքի բժիշկներէն։

Ամենէն պերճասէր կանանց կողմէ ընդունուած այս նրբին ու անուշաբոյր արտադրութիւններ կը ճերմկցունեն երեսին ու ձեռքերուն վերնամաշկը, անհման ողորկութիւն մը կուտան մորթին, եւ կ'անհետացնեն ցուրտէն, արեւէն կամ ծովի օդէն մորթին վրայ գոյացած բոլոր այլայլումները։ 1—12

«Բժշկական յոյժ բազմաթիւ տարրալուծումներ ընելով մեր հրապարակներուն մէջ ծախուած քինինակներուն վրայ, օգտակար կը կարծենք մասնաւոր յիշատակութիւն մը ընել Մ. Ն. Միհրեթի քինինակին համար որ նշանաւոր է ճշմարտապէս գերազանց յատկութեամբը իր ալքոլին տեսակէտով որ ուղղակի կը հանուի աղէկ գինիէ մը։ Մեր տարրալուծումներն ու քննութիւնները Պ. Ն. Միհրեթի երեք տեսակ քինինակներուն վրայ, թոյլ կուտան մեզ յայտարարել թէ այս երեք տեսակները պատրաստուած են գինւոյ ալքօլէ եւ զերծ են արհեստական ալքօլէ։ Այն տեսակին զոր Պ. Ն. Միհրեթ առաջնակարգ կանուանէ, իր գերազանց յատկութիւնները կը պարտի մանաւանդ իր անուշ հոտին որ հետեւանքն է այն գինիին գերազանց յատկութեանը որ ծառայած է անոր պատրաստութեան եւ հինութեանը։ Իբրեւ ընդհանուր հետեւութիւն կրնանք կանխաւ յայտնել թէ Պ. Ն. Միհրեթի «Արեւելեան քինինակ» ըսուած քինինակը իրապէս պատուական է եւ պատիւ կը բերէ արեւելեան արհեստագործութեան, ուստի հասարակութիւնը կրնայ գործածել զայն կատարեալ վստահութեամբ։ Ստորագրեալ Տօքթ. Ք. ՍԻՆԻՐՕՍ ճարտարագէտ. քիմիագէտ վկայեալ Զուրիխի համալսարանէն ու բազմարուեստեան վարժարանէն»։ Ստորագրեալ ԲԻԼԻՒ ԱԲԷՐԻ Երդուեալ փորձ քիմիագէտ՝ Զ. շրջանակի թագաւորութեան ու Գերմանիոյ, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ եւ Հելլենական հիւպատոսարաններուն, անդամ կայս. բժշկական ընկերութեան եւ Պոլսոյ, դեղագործներ ընկերութեան, Փարիզի առողջապահական, քիմիական եւ դեղագործական ընկերութեանց եւայլն։
Կ. Պոլիս 17 սեպտ. 94 155

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Քիւչիւք Ապտուլ խան, Թիւ 4։ Մարբուճըլար իչի Ստամպօլ. Ամեն օր կէս օրէն վերջը

Սոյն գրասենեակի տնօրէնն, որ երկար տարիներ Օսմ. դատարանաց մէջ զանազան պաշտօններ վարելէ յետոյ այժմ փաստաբանութեան հետեւած է, կը վարէ սոյն գրասենեակի տնօրէնութիւնը։

ԿԸ ԽՄԲԱԳՐԷ Թուրք. լեզուաւ Օսմ. ամէն նախարարութեանց եւ մասնաւորապէս դատարանաց ուղղելի ամէն կարգի եւ տեսակի աղերսագիր, իթիրազ, լահիա, բրօթէսթօ ինչպէս նաեւ ընկերական, առեւտրական եւ վաճառականական պայմանագիր, ծրագիր, մուրհակ, նամակ, յօդուած, ազդագիր եւ այլն։

Ընծեռած է ամեն միջոց եւ ձեռնհաս անձանց օժանդակութիւնն, որոյ օժանդակութեամբ կը ստանձնէ,

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ օտար տէրութեանց Կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանաց եւ Պատրիարքարանաց ուղղելի դատական, առեւտրական, վաճառականական եւ ընկերական նմանօրինակ ամեն կարգի եւ տեսակի գրութեանց՝ Հայ. յուն. գաղ. անգ. գերմ. ռուս. իտալ. պարս. եբրայեց. եւ պուլղ. լեզուօք։

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ յիշեալ լեզուօք խմբագրեալ նոյնօրինակ ամեն կարգի եւ տեսակի գրութեանց՝ որ լեզուէ որ կը պահանջուի։

ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ՝ խճողեալ եւ կնճռալից հաշուոց. Տօմարակալութեան գրութեան վերածումն անկարգ տումարաց։

Գաղտնապահութիւն, ճշդապահութիւն, երաշխաւորեալ։ 958

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ
ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

4 16 Փետր. 1895

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գիները		Տոկոս ⁰/₀	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականք	Ընթացիկ Գիներ: Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գիներ: Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,872	100		1	Քոնսոլիտ Օսմ. A	1331	— —	65 50
» 10,241,048	100		1	» » B		— —	44 10
» 30,332,811	100		1	» » C		— —	32 —
» 43,963,396	100		1	» » D		29 23	29 25
Ֆր. 798,000,000	400		—	Ռումելիի Երկաթուղի	1870	129 75	129 87½
Ա. Ո. 4,545,000	100		4	Օսմանիէ	1300	— —	102 —
Ֆր. 185,631,180	500		4	Բրիօրիթէ	1300	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,938	Ֆր. 500		5	Մաքսային Պարտաթուղթ	1836	— —	— —
	Անուանական	Վճարուած					
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթօման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթօման	1369	10 33	11 —
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսդանդինոբլ	1372	— —	4 36
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1372	— —	6 03
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաւրիումի Հանքին	1873	— —	33 20
» 45,000,000	500	300		Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	— —	600 —
» 80,000,000	500	500	5	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.		— —	477 20
Օ. Ո. 200,000	20	8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	— —	9 35
Ֆր. 709,506	500	500	5	(Պարտաթուղթ		— —	501 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1883	— —	21 34
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1392	— —	2 24
Օ. Ո. 440,000	11	5½		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1393	— —	8 12½
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքօս	1332	— —	410 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) DԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	2	25
1 ամսուան համար	5	—
1 օրուան համար	—	90
Ռըբրօ	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	40
ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	111	12½
Փարիզ » Ֆր.	22	67½
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	11	15
Պերլին չէք Մարք.	18	30

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	—
1 ամսուան համար »	4	75
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՅ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	27
20 Ֆրանքնոց	88	09
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմիգ	51	15
Ռուպլ Թղթադրամ	8	37
Մէճիտիյէ	108	24
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	97	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 15 Փետր.		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիք. Ֆր.	44	10
» » C » »	29	50
D (Բացուած »	26	80
(Գոցուած »	26	77
Ռումելիի Երկաթուղի »	129	75
Բրիօրիթէ »	491	25
Մաքսային Պարտաթուղթ »	505	62
Օսմանիյէ »	— —	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	495	62
Պանք Օթօման (անուանկին.) »	690	31
Ռանթ Ֆրանսական 3⁰/₀ »	103	47
» » 3½⁰/₀ »	108	05
» Իտալական »	88	87
Քրէտի Լիոնէ »	830	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	913	75
Քոնդուար տ'էսքօնթ »	— —	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	3243	—
Եգիպտական Միացեալ »	— —	—
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	245
ՎԻԵՆՆԱ 15 Փետր.		
Ռումելիի Երկաթուղի Ֆիորին	73	10
Օսմ. Ռէժի »	241	50
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես	124	65
» Փարիզի »	49	25

ԼՈՆՏՈՆ 15 Փետր.		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	65	25
» » B »	44	25
» » C »	29	12
D (Բացուած »	26	31
(Գոցուած »	26	43
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4⁰/₀ (Երաշխաւորեալ.	99	56
» » 1894 3½⁰/₀ (Եգպ. Հրկ.ով	104	25
Պանք Օթօման (վճարեալ) »	17	43
Այտընի Երկաթուղի »	12	50
Միացեալ Եգիպտական »	104	62
Առանձնաշնորհեալ »	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	104	56
Ռանթ Հելլենական 5⁰/₀ »	31	50
» » 4⁰/₀ »	34	75
Պուլկար. Փոխառ. 6⁰/₀ »	86	50
» » Նոր 6⁰/₀ »	97	50
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	240
ՊԵՐԼԻՆ 15 Փետր.		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	99	70
Ռումելիի Երկաթուղի »	112	50
Անատոլուի Երկթղ. ¼ Պրթղթ. »	93	60
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	400
» Փարիզի » 2 ամիս	80	90
Մակեդոնիոյ երկաթուղի	62	80

ՓԱՐԻԶ, ՓՈՔՐ ՍԱԿԱՐԱՆ 15 Փետր.

Օսմանեան Քոնսոլիտէ D. Սէրի	— —	—	Բրիօրիթէ	— —	—
» Երկաթուղի	— —	—	Պանք Օթօման	— —	—
» Ռէժի	— —	—	Եգիպտական Միացեալ	— —	—
Մաքսային Պարտաթուղթ	— —	—	Ֆրանսական Ռանդ 3⁰/₀	— —	—

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
Ղ. Փ. ՋՈՐՈՒՐԵԱՆ

9. Ղալաթիա Քօխխօն խանին դիմաց Թիւ 9.

Սակարանի ու դրամական գործողութիւնք կը կատարուին գոհացուցիչ կերպով. կը ծախուին երկաթուղեաց վաւերացեալ բրօմէսներ ու վարաքայի տուլեր։

Կտրոններ կը վճարուին ամենափոքր զեղչով։

Վիճակաւոր ամեն տեսակ արժեթղթոց առ ու ծախ ու ամեն տեսակ վիճակաւոր արժէթղթոց սկիզբէն մինչեւ վերջի վիճակահանութեանց պաշտօնական ցուցակներէն վիճակները կը քննուին։

Առնուած արժէթղթոց թիւերը մասնաւոր տետրակի մէջ արձանագրուելով կարելի որ շահեր անմիջապէս իմաց կը տրուին։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնք փութով ու գոհացուցիչ կերպով կը կատարուին, բաւ է որ փոխարժէք կամ արժէթուղթք միասեղ զրկուին։

Ուզուած տեղեկութիւններուն պատասխանի համար թղթատարի ծախքը պէտք է ներփակել ըլլայ։

Դիմել Ղալաթիա Քօխխօն խանին դիմացը թիւ 9։

Ղ. Փ ՋՈՐՈՒՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
189 25—26

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԵՒ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ԶԱՐԴԵՐՈՒ

ՂԱԼԱԹԻԱ, 26, ՔԻՒՉԻՒՔ ՄԻԼԼԷՔ ԽԱՆ

Այս ցուցադրութեան մէջ կը վաճառուին ճաբոնական նիւթեր, տարազագործական ու ճարտարագործական։

Գծաւոր Նօտբէ թուղթ, զանազան գոյներով։

Բամբակ եւ [illegible] միահարթ գծաւոր, յոյժ մեծաքանակ։

Ծլաւիճ (Էլլօք) կանանց համար, նուրբ մետաքսէ, զանազան ձեւութեամբ։

Մետաքսէ [illegible] բանուած եւ միահարթ, կանանց եւ արանց։

Մեծ [illegible], մետաքսէ կանանց յանձնարարութիւնք կընդունուին. արագ գործադրութիւն։

[illegible] էրիկ մարդու եւ կնոջ, գոյնը երաշխաւորեալ։

Ձեռնոցներ մարթէ, կանանց եւ արանց։

Անուշահոտութիւններ, շատ տեսակներ։

Աճառ, տնական գործածութեան համար, մորթի եւ ճերմակեղէնի վնասակար նիւթերու խառնուրդներէ զերծ։

Չէյ, առանց հատի, շատ լաւ, 130 եւ 40 օխանոց եւ աւելի վար տուփերով։

Բոլոր [illegible], անօթներուն մէջ։

Ի մօտոյ պիտի հասնին նմուշներ եւ ուրիշ նիւթեր։

Աշնան ալ հէլլէնական ճշմարիտ [illegible]

3 ԳԻՆԵՐՆ ՅՈՅԺ ՉԱՓԱՒՈՐ 55—58

ՀԵՐՊԵՐԴ ՍՓԷՆՍԸՐ
ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
Տ. Գ. Մ.

Գիտնական եւ քաղաքակրթական արդի յառաջդիմութեանց համեմատ կենցաղավարելու եւ դաստիարակելու համար Հէրպէրդ Սբէնսըր անգլիացի փիլիսոփային յօրինած այս գիրքն, որ տասնէ աւելի լեզուներու թարգմանուած է, պարզ աշխարհաբառ ալ թարգմանուած ըլլալով՝ կը յանձնարարուի ամեն կրթիչներու, ծնողներու եւ իմաստասէր ընթերցողներու իբրեւ հաստատ եւ հասուն խորհրդածութեամբ յօրինուած կրթական խմբագիրք մը։

Կը ծախուի բոլոր գրավաճառներուն քով. կեդրոնավայրն է Յ. Մատթէոսեան Թղթավաճառանոցը։ Գին 10 ղրշ։
218 16—20

ՏՕՔԹՕՐ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ

(Գում-Գափու, Պատրիարքարան փողոց 15 Թիւ տունը)

Յետ բազմամեայ փորձառութեան, այժմ հաստատուած ըլլալով վերոյիշեալ թիւ տունը, մասնաւոր խնամօք կը դարմանէ կուրծքի, մարսողական գործարանաց եւ ջղագրգռական ամեն տեսակ հիւանդութիւններ, եւ կը կատարէ վիրաբուժական ու մանկաբարձական գործողութիւններ։

Ամեն օր հիւանդ կ'ընդունի իր տունը եւ հինգշաբթի կէս օրէ վերջ ձրի կը դարմանէ։

Նաեւ չորեքշաբթի կէս օրէ առաջ եւ շաբաթ կէս օրէ վերջ կամուրջին գլուխը Քիւչիւքեան էֆէնտիի դեղարանը հիւանդ կը դարմանէ։ 187 33—50

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.

Իւնօ շոգենաւը, նաւապետ Ռասսէլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասաւ։

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պէզ Ֆապրիգասը հիւմայունիւ իչուն միւպայաա օլունմագ իւզրէ մէվգիի միւնագասայա գօնուլան 1800 գրեէյի ճէտիտ գամիշօնըն պէհէր գրեէյի ճէտիտի 6½ ղրշ. ա օլարագ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ չուպաթըն րումինին 6ընճը կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաը իճրա օլունաճաղը վէ իհալէի գաթիյէսի կիւնի 100տէ 5 թէմինաթը գաթէ օլանլարըն մագամը ալի Սէրասքէրի լէվազըմաթը գումիսիոնունա կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 20 2—3

ՀՐԴԵՀԻ ու ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

180

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ընդ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,054,687
ՀԱՍՈՅԹ 1893 ՏԱՐՒՈՅ 2,789,437

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,293,630
ՀԱՍՈՅԹ 1893 ՏԱՐՒՈՅ 1,076,015

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ՝ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողացն վստահաբար ղիրենք ներկայացնել. Նաև քիչ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուժած վնասներն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,00

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւաց և առագաստանաւաց մէջի ապրանքներն և դրամատրամներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 ա սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութե

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ 20 ՍԵՖԷՐ 1310
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ ԵԵՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ.

28

NEVRALGIES ԳԼԽՑԱՒ, ՍՏԱՄՈՔՍԻ ՑԱՒԱՐՈՒՄ, կանանց ՋՂԱՅՆՈՒԹԻՒՆ, եւ այլն մասնաւոր հիւանդութիւնք կը բժշկուին մի ժամու մէջ ՏՈՔԹ. ՔՐՈՆԻԷԻ ՀԱԿԱՋՂԱՅՆԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐՈՎ.

Տուփը 3 ֆր. ասարմում ծախս չկայ։ Փարիզ, Դու.-Ֆուրնիէ, 23, Մոնժ փողոց եւ ամէն դեղագործներու մէջ։

M.A. COGNAC FRANÇAIS PUR ANALYSÉ

ՎԱՒԵՐԱՑԵԱԼ ՕԱՏԿԱՆԻՇ.

Ֆրանսական ճշմարիտ եւ զուտ քօնիաք Պօրտօ նահանգին Ռէիւնիօն Վինիքօլ եւ Ժօնզաք քաղաքներու անանուն ընկերութեանց։

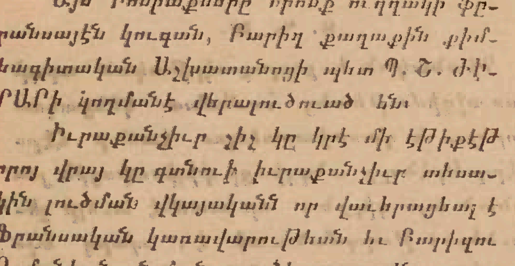

ԺՕՆԶԱՔ
Հիմնեալ է 1871

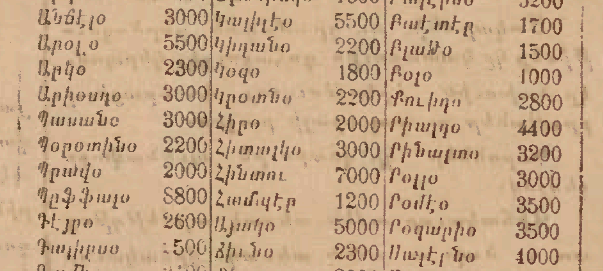

ՊՈՐՏՕ
Հիմնեալ է 1848

Այս քօնիաքները որոնք ուղղակի Ֆրանսայէն կուգան, Բարիզ քաղաքին քիմիագիտական Աշխատանոցի պետ Պ. Շ. ԺԻՐԱՐԻ կողմանէ վերլուծուած են։

Իւրաքանչիւր շիշ կը կրէ մի էթիքէթ որոյ վրայ կը գտնուի իւրաքանչիւր տեսակին լուծման վկայականն որ վաւերացեալ է Ֆրանսական կառավարութեան եւ Բարիզու Օսմանեան ընդհանուր Հիւպատոսին պաշտօնական կնիքներով։

Այս ըմպելեաց արտադրութեան վայրն եւ ճշմարտապէս զուտ ըլլալն այսպէս բացառապէս երաշխաւորեալ լինելով, պէտք չի մնար ուրիշ գովեստներ շարել, ուստի կը բաւականանք հասարակութեան ծանուցանել միայն այս ընտիր ըմպելեաց յատկանիշները եւ Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղին որ է մեր ընդհանուր գործակատար Պրք. Բ. ՀՕԼԱՍ եւ Ընկերութեան մթերանոցը, Պոլիս Վիթալ խան Թիւ 3։

Վերոյիշեալ ընկերութեանց տնօրէն եւ վարիչ
Մօրիս Աուբիէ

12 շիշ պարունակող իւրաքանչիւր սնտուկ կը վաճառուի ըստ տեսակին 30. 42. 48. 60. 72. 84 եւ 90 Ֆրանքի.

Վ. ԳԱՍՍԱԲԵԱՆ էֆէնտիի դեղօրէից մթերանոցը. Պոլիս, Պահչէ քափու.

Կը ծախուի նաեւ քաղքիս ուրիշ գլխաւոր դեղօրէից եւ նպարեղինաց վաճառատուները։

Շիշով վաճառուիմ եւս փոքր ինչ տարբեր գնով։

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլէ, Պօրտոյէ, Մէջիտէրանէնի և Սեւ Ծովի միջեւ բանող

Անուանք	Թոնոլ	Անուանք	Թոնոլ
Ռամզէս	3000	Թիպր	2500
Ապիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէպայըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէլոս	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասընտր	1500
Մարիոթիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՕՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՆԻԿԵԱՆ Ի ՄԱՐՍԻԼԻԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Սեւաստիա շոգենաւը Պոլսոյ պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն փետր. 19ին իրիկուան ժամ 4ին (Ա. Ե.)։

Անատոլի շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի փետր. 26ին (Ա. Ե.)։

Պարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ասոնցմէ և ամէն ուղեւորութեան Նաւուղեկի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ
1054 Մումհանէ փողոց Թ. 108

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Լիվրբուլի Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ
ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոլ	Անուանք	Թոնոլ	Անուանք	Թոնոլ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինիօ	1600	Բօլէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բալթիէր	1700
Արոլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլատօ	1500
Արկօ	2300	Կոզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիոսթօ	3000	Կրոտինօ	2200	Բուբլօ	2800
Պասանօ	3000	Հիբօ	2000	Բիալգօ	4400
Պորոտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	3800	Համպէր	1200	Րօմէօ	3500
Դէյրօ	2600	Այախօ	5000	Րօզարիօ	3500
Դալլաս	1500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Դամէօ	2100	Քէլօ	2000	Սանդիակօ	8200
Դագօ	1000	Քօլլինօ	4 00	Սաֆօ	2000
Դոտօ	1700	Քօմնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Զիրքօն	500	Լէօ	2000	Սորէնտօ	4300
Գլիօ	550	Լէփանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գոլորատօ	3400	Լիվօռնօ	3000	Թուրբօ	1200
Տիգօ	500	Մալմօ	1500	Թոլէտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մանլինկօ	4300	Թօրբիտօ	900
Տուրօ	1800	Մարքէլլօ	5500	Ուրպինօ	5000
Տրաքօ	2100	Միլօ	2000	Վոլթուրնօ	5000
Եալնատօ	1600	Մուրինօ	3100	Ուէնօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օլանտօ	3000	Զիֆֆրինօ	00
Ֆլամօ	2600	Օթէլլօ	5000	Զրմալօ	200
Ֆալքոն	800	Օզգանօ	4500	Զէնօ	1 0
Ֆիտօ	700	Օզօ	2000	Մօսքիթօ	1,0

Էտինպըրկ Մօնարք 8000
Բիրժըն Մօնարք 8000
Լոնտըն Մօնարք 8100

Սեւերօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօրճ, ամսոյս 12ին Հըլէն մեկնած է ընդհանուր վաճառքով ուղղակի Պոլիս գալու համար և ամսոյս 27ին հոս կսպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՑՕ
Գործակալք
39 Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլեթ խան, Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՑ

Որոց շոգենաւերն կը բանին Լիվրբուլի և Սեւ Ծովի միջեւ

Անուանք	Թոնոլ	Անուանք	Թոնոլ
Ումպրիա	7718	Գասգալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4581
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Աւրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Ատլաս	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակուսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէբբօ	2143	Թրինիթատ	1899
Քէտար	1876	Մորոքքօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Պաքսն, Լիվրբուլէն հոս կը հասնի ընդհ. վաճառքով գէպ ի փետր. 23 (Ն. Տ.)։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ձ. ՃՕԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսիատիս խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 932

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱՊՍԻՒԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենայաւ խրացնելին է։
Վաճառատեղին՝ դեղարան Լաքրուա, 76, Շաթօ-տօ փողոց. Բարիզ.

Կը գտնուի բոլոր դեղարաններուն մէջ։

Պէտք պահէք ձեր դէմքին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

պատրաստուած ՊԻՍ ՈՒԹՈՎ ձեռամբ
CH^{les} FAY, Parfumeur
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ա. ՄԱՅԷՐ ԵՒ ԸՆԿ.

Ի ԲԵՐԱ, ԹՈՒՆԷԼԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ, Ի ՊՈԼԻՍ, ԿԱՄՈՒՐՋԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Վերջնապէս հաշուեփակումը լինելուն ԿԱՆԱՆՑ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ԵՒ ՆԻՒԹԵՐՈՒ ՁՆՁՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌԱՒ, 50 %—60 % զեղչով։

Մեծ վաճառահանութիւն էրիկ մարդոց, տղոց և մանչերու հանդերձեղինաց, մեծապէս զեղչուած գիներով, ամէն մրցում արհամարհելով

ՈՐՈՇ ԳԻՆ

HUILE HOGG

ՄՈՐՈՒԻ ԹԱՐՄ ՁՈՒԿԻ ճանուած. ամենէն ազդեցիկը, ամենէն անհոտահամը եւ ամենէն սննդարարը։ Աշխարհի բոլոր բժիշկներուն կողմէ աւելի քան կէս դարէ ի վեր յանձնարարուած

EMULSION HOGG

ԻՊՕՖՈՍՖԻԹ ՏԸ ՇՕ ԵՒ ՏԸ ՍՈՒՏ

Հօկ ձէթն իւղի բռնէմ այն անձերուն համար որք բնական իւղը չեն կրնար խմել։

Կը բուժէ՝ ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԹՈՔԱԽՏ, ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆ, ՓՏԱԽՏ, ՏԿԱՐ ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆ.—Եւանսկիէն սրո ակ.—Հօկ, 2, Քասթիլիոն փողոց, ՓԱՐԻԶ, եւ դեղարաններ։

ՏԻԳ. Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԳԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՇՏԵՄԱՐԱՆԱԿ
Հաստատեալ 1852 — Պահչէ-Գաբու Կ. Պոլիս — Հաստատեալ 1852

Մասնագէտք առանց քաշքշուք լինելու արհեստական ակռաներ պատրաստելու, ամէն ամենաստարտ ցաւած ակռաներ, ոսկի, արծաթով և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաեւ կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամէն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ցաւ զգացնելու։

Յայց կ'ընդունին) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։

38

ՖԻՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828
Հաստատեալ է Փարիզ էր Լէբըլթիէ(?), Պանթ փողոց, Թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք 10,000,000
Պահեստի դրամ	» 7,650,000
Թղթապանակին մէջ	» 69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	» 15,328,801
Վճարուած վնասք	» 176,000,000
Երաշխաւորութիւնք «Ինչիւրանս-Լիֆ»	» 114,500,000

Ի Կ. Պոլիս, Ընկերութեան դրամատունն՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քալփէրլեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-խան, առաջին յարկ։ 42

COMP. RUSSE
DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 6/18 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 7/19 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 8/20 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 8/20 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Եշ. 9/21 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 10/22 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Փետր. 7/19, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլիսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գիծերը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին

605

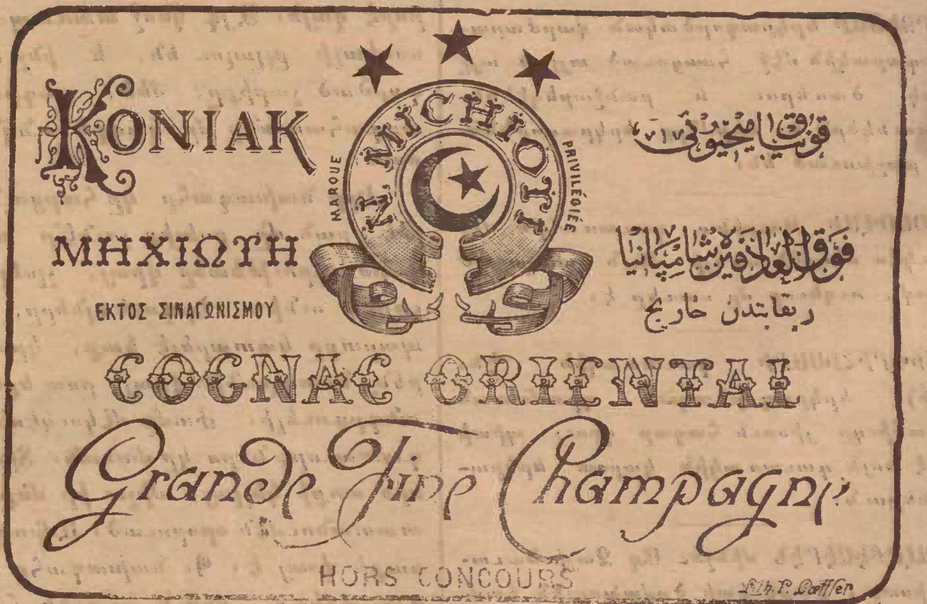

Երեք աստղով շիշը 30 դրուշ, — երեք աստղով ½ շիշը 15 դրուշ։ Երկու աստղով շիշը 18 դրուշ։ Մէկ աստղով շիշը 12։ Մաստիկա և [illegible] օղի շիշը 12 դրուշ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1880

Կ. ՏԱՎՐՈՒԵԱՆ — Ց. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ
MARQUE DEPOSÉE

Մասնաւոր [illegible] Օսմանեան [illegible]

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովը, թէյի ճաշակն ալ նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութեան աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և հին փորձառութեամբ կը ստացուի։

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբը, այս տարի ևս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանի, Ճաբոնի, Ցէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ, և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հատուէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կընեն։

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ եւս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ սնտուկներու և թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ՛ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուցած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել ևս յարել մեր սկզբունքին, որ է [illegible]։

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին ևս, անոնց խարդախ կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՑԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ՏԱՎՐՈՒԵԱՆ, Ց. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ Ձէյրալ պէյ խան Թիւ 10, Պահճէ-Գաբու։

19

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ
1895 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 14 ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՓԵՏՐՈՒԱՐ 14

Վոսփորէն եկող շոգենաւեր

1 15 Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենիք. Իսթ.Մրկ.Ր.Հիս.Պէպ.Արն. Գրչ. Օրթ.Պշք.
1 15 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշք.
1 15 Գնտ.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.
1 20 Պէյլ.Բշպ.Զպգ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտ.Վնք.Զէնկ.Պէյլ.Գզկ.
2 20 Պէյք.Բշպ.Ենք.Զպգ.Գնլ.Պօյճ.Ր.Ա.Հս.Գնտ.Արն.Զնկ.Պէյլ.Օրթ.Գզկ.Պշք.Դապ.
2 15 Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենիք.ՍԹՆ.Միրկ.Պյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
3 15 Ա.Հս.Գնտ,Վնք,Զէնկ,Պէյլ,Գզկ,Պէշկ։
2 45 Ր.Ա.Գվ.Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէք,Բշպ.Զպգ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտ.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ
3 20 Ենմ. Մզրպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹԷՆ. Միրկ. Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պէշքթ.
4 45 Պէյք, Բշպան, Զպգ,Գանլ, Ա.Հիս,Գնտ,Վնք, Զնկ, Պէյլ,Գզկ,Պշկ։
4 30 Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ. Ր.Հս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշք.
5 45 Ենմ.Մէգ. Պէօյ.Թրպ.Պէյք-Ենք,ՍԹՆ.Միրկ. Պօյճ. Ր.Հս. Պէպ, Արնվ, Գրչ.Օրթ, Պշկ,
7 — Մրկ.Ր.Ա.Հս.Գնտ.Պէպ.Արնվ.Զնկլ.Պէյլ.Օրթ. Գզկ.Իսկ. Պշք.
7 — Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէյք.Բշպ.Ենք.Միրկ.Գնլ. Ր.Ա.Հս.Գնտ.Արն.Զնկ.Պէյ.Օրթ Գզկ Պշք.Իսկ
7 45 Ա.Ր.Գվ.Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Մրկ. Ր.Հ. Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
8 45 Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէյք. Բշպ.Զպգ.Գնլ.Ա. Հս. Գնտ.Վնք.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ.
9 — Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենիք. ՍԹՆ. Պօյ.Ր. Հս. Պէպ. Արն.Գրչ.Օրթ.Պշկ.
9 45 Եէնմ, Մէգ, Պէօյ, Թրպ, Պէյք. Բշպ. Զպգ. Գնլ.Ա.Հիս. Գնտ. Զնկ.Պէյլ.Գզկ. Իսկ,
10 15 Ենմ.Մզպ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Մրկ. Ր. Հս.Պէպ. Արն.Օրթ.Պշկ.

Կամուրջէն Վոսփոր մեկնող շոգենաւեր

2 45 Պշկ. Օրթ, Գրչ. Արնվ. Պէպք-Ր.Հս. Եմիր. ՍԹԷՆ.Ենք-Թրպ-Պէօյ- Մէգպ- ԵէՆմ-
3 10 Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հ. Գնլ. Զպգ. Բշպ.Պէյք.
3 30 Դապ.Պշկ.Իսկ.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Զնկ.Արվ.Գնտ. Ա.Ր.Հս.Գնլ.Մրկ.Ենք.Բշպ. Պրգ.Թրպ. Պէօյ. Մզպ.Ենմ.
4 15 Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հս.Մրկ,ՍԹՆ. Ենք. Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
4 45 Պշկ. Գզկ. Պէյլ. Զէնկ. Վնք. Գնտ. Ա.Հս. Գնլ. Զպգ. Բշպ.Պէյք-Թրպ, Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
5 20 Գպթ.Իսկ.Պշկ.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Զնկ.Արվ. Գնտ. Ա.Ր.Հս.Գնլ.Զպգ.Մրկ.
5 15 Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հ.Մրկ. Իսթ. Ենք. Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.Ր.Ա.Գվ.
6 — Դապ.Պշկ.Օրթ,Արվ.Պէպ.Ա.Ր.Հս. Մրկ.Ենք. Պէգք. Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
7 — Պշկ.Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Արվ.Գնտ.ԱՐ.Հ.Պօյճ. Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
8 30 Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հ.Մրկ.Ենք. Թրպ. Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
9 20 Պշկ.Օրթ. Արվ. Գնտ Ր.Հս. Պօյճ.Գանլ. Ենք. Պէյք.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ-Ր-Ա.Գվք.
10 5 Դապ.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հ.Գնլ.Զպք. Բշպ.Պրգ.Մզպ.Ր.Ա.Գվ.
10 20 Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ.Մրկ.ՍԹՆ. Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
10 50 Դապ.Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Գնտ. Ա.Ր.Հս. Գնլ.Մրկ.Ենք.Բշպ.Պրգ.Պէպ.Ենմ.գացող շոգենաւ պիտի հաղորդակցի.
11 10 Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Զպգ. Բշպ.Պգգ.
11 20 Պշկ.Պէպ.Ր.Հս.Մրկ.ՍԹԷՆ.Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ.Ենմահալէ
11 30 Պշկ.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Զնկ.Վնք.Գանտ.Պէպ.
12 15 Պշկ.Օրթ.Գրչ. Արվ. Պէպ.

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ